ΕΤΟΣ Α΄. Αριθ. 6.— 15)28 Φεβρουαρίου 1909.

ΚΛΕΙΩ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

Εκδιδόμενον δις τοῦ μ[illegible]

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ

Τυπογραφεῖον ἡ «Μέλισσα»

Εκαστον φυλλάδιον Μεταλ. 8.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ

Τόμος Δος	Εν Σμύρνη ἐτησία Δ. ὀθ. 1)2	Εντὸς τοῦ Κράτους Μετζ. 3	Εξωτερικοῦ Φρ. 15	ΕΤΟΣ Α΄.
ΑΡΙΘ. 6	» ἑξάμηνος » » 1)4	Εξάμηνος » 1 1)2	» ἑξάμηνος » 8	15)28 Φεβρουαρ. 1909.

ΒΑΡΑΒΒΑΣ

ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΤΟΥ ΓΟΛΓΟΘΑ

(Ὑπόθεσις τοῦ ὡραίου ἔργου ὁ «Βαραββᾶς» τῆς περιφήμου Ἀγγλίδος συγγραφέως ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Μαρία Κορέλλη).

Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰσκαριώτου ὑπῆρχε μεγάλη κίνησις. Καὶ δὲν ἦτο μικρὸν πρᾶγμα ὁ Ἰούδας ὁ προσφιλὴς υἱὸς τοῦ πλουσίου καὶ προκρίτου Ἑβραίου εἶχεν ἐπανέλθει ἀπὸ τὴν περιοδείαν ἣν ἔκαμεν ἀκολουθῶν, μετὰ τῶν ἄλλων μαθητῶν, τὸν διδάσκαλόν του τὸν Ἰησοῦν.

Περισσοτέρας περιποιήσεις τῷ ἐπεδαψίλευεν ἡ ἡ ἀδελφή του Ἰουδίθ. Ἦσαν πολὺ ἀγαπημένα ἀδέλφια. Καὶ ὁ Ἰούδας ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ λατρεύῃ, νὰ μὴ ὑπερηφανεύηται διὰ τὴν ἀδελφήν του, τὸ θαῦμα αὐτὸ τῆς καλλονῆς. Ἡ Ἰουδὶθ Ἰσκαριώτου ἦτο ἡ ὡραιωτέρα κόρη τῆς Ἱερουσαλήμ· τὸ κάλλος αὐτῆς ἐνεῖχέ τι τὸ θεῖον. Οὐδεὶς ἠδύνατο ν' ἀντισταθῇ εἰς τὸ μάγον βλέμμα της, εἰς τὸ θεῖον μειδίαμά της.

Καὶ ὁ Ἰούδας τὴν ἐλάτρευεν καὶ τυφλῶς ὑπήκουεν εἰς ὅ,τι καὶ ἂν τῷ ἔλεγεν. Ἡ Ἰουδὶθ ἐγνώριζε τὴν ἀδυναμίαν τοῦ ἀδελφοῦ της, τὸν ὁποῖον καὶ ἐκείνη ἠγάπα μέχρι μανίας, καὶ τὴν ἑσπέραν ἐκείνην τὸν παρέσυρεν ἰδιαιτέρως εἰς τὸ δωμάτιόν της.

— Δὲν 'μπορεῖς νὰ φαντασθῇς πόσην χαρὰν αἰσθάνομαι διότι σὲ βλέπω πάλιν πλησίον μας καὶ ὑγιᾶ. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θὰ ηὐχαριστήθης τὰ μέγιστα ἐκ τῆς νέας σου ταύτης περιοδείας.

— Οπου εἶνε Εκεῖνος δὲν δύναται παρὰ νὰ εἶναι εὔμορφα. Δὲν δύνασαι νὰ φαντασθῇς, Ἰουδίθ μου, τί σοφός, τί γλυκὺς ἄνθρωπος εἶναι. Τὸ βλέμμα του μαγεύει. Δὲν δύναμαι ὁσάκις τὸν ἀτενίσω νὰ μὴ αἰσθανθῶ ῥῖγος, νὰ μὴ αἰσθανθῶ ἡδονήν, νὰ μὴ σαγηνευθῶ ἀπὸ τὰ ἤρεμα, τὰ ἀγαθώτατα, τὰ πύρινα ἐκεῖνα μάτια.

— Δὲν ἀμφιβάλλω διόλου ὅτι εἰς τὸν διδάσκαλόν σου ἐνοικεῖ θεῖόν τι, ἀλλὰ καὶ εἰς σὲ τὸν ἴδιον δὲν σοὶ φαίνεται ὅτι ἡ θειότης αὐτὴ πρέπει νὰ ἀποδειχθῇ;

— Ἀλλὰ ἕως τώρα ἀπεδείχθη αὕτη. Ποῖος ἄλλος ἠδύνατο νὰ πράξῃ τοιαῦτα ἐκπληκτικὰ θαύματα!

— Δὲν ἀντιλέγω, ἀλλὰ τὰ θαύματα αὐτὰ δὲν ἔγιναν ἐντὸς τῆς Ἱερουσαλήμ, πρὸ τῶν ἱερέων καὶ τῶν ἀρχόντων. Αὐτοὶ δὲν πιστεύουν τίποτε περὶ τοῦ προφήτου τῆς Γαλιλαίας, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι ἕνας βλάσφημος, ἕνας προδότης, ἕνας παράφρων ὅστις διὰ τῶν ἀνοησιῶν του ζητεῖ νὰ φέρῃ τὸν κόσμον ἄνω κάτω. Ἐν τούτοις ἐὰν ἔχῃ ὑπερτάτην παντοδυναμίαν, καθὼς λέγεις, Ἰούδα, σὺ δύνασαι νὰ τὸν κάμῃς νὰ κατακτήσῃ ἀμέσως τὴν κυριαρχίαν τοῦ κόσμου· καὶ τότε πόσον λαμπρὰ θὰ ἀποδείξῃς τὴν ἀγάπην σου!

Ὁ Ἰούδας κατεθέλχθη ἀπὸ τὰς θαυμασίας αὐτὰς ἰδέας.

— Καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποκτηθῇ ταχέως αὐτὴ ἡ δόξα διὰ τὸν διδάσκαλόν μας;

— Δὲν ὑπάρχει εὐκολώτερον πρᾶγμα, παράδωσέ τον εἰς τὸν νόμον, πρόδωσέ τον εἰς τοὺς ἱερεῖς! Τότε ἐκεῖνος θὰ ἀποδείξῃ τὴν θειότητά του καὶ ὅλην τὴν δύναμιν ἣν ἔλαβε ἀπὸ τὸν οὐρανόν! Θὰ τὸν πιστεύσωμεν ὅλοι ὡς τὸν ἀληθῆ Μεσσίαν, καὶ ὄχι μόνον ὅλος ὁ Ἰουδαϊκὸς λαὸς ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἔθνη θὰ τὸν προσκυνήσωσι καὶ θὰ τὸν λατρεύσωσι. Διότι σκέψου, ἀδελφέ μου, ἐὰν εἶναι πράγματι Θεός, δύναται νὰ τὸν θανατώσῃ ἕνας ἄνθρωπος, ἕνας ἐπίγειος ἐχθρός;

Ὁ νοῦς τοῦ Ἰούδα ἤρχισε νὰ γυρίζῃ. Ἡ ἀδελφή του εἶχε δίκαιον. Ἦτο καιρὸς πλέον νὰ φανερωθῇ ἡ δύναμις ἐκείνου. Διὰ τί εἷς ἀστὴρ ὡς ἐκεῖνος νὰ πλανᾶται ἄστεγος, νὰ κοπιάζῃ εἰς τοὺς δρόμους ἀφοῦ ὅλα τὰ μέγαρα θὰ ἦσαν ἰδικά του;

Ἀφῆκε τὴν Ἰουδὶθ καὶ ἐξῆλθεν. Ἐπορεύθη καὶ συνήντησε τὸν Πέτρον, μαθητὴν καὶ αὐτόν, εἰς ὃν ἀνεκοίνωσε τὰς σκέψεις του.

Ὁ Πέτρος τὸν ἐμέμφη κατ' ἀρχὰς ὅτι ἐσκέπτετο νὰ παραδόσῃ τὸν διδάσκαλόν του. Ἀλλ' ἔπειτα ἤρξατο νὰ κλονίζηται καὶ νὰ θεωρῇ καὶ αὐτὸς ὅτι ἔπρεπε πλέον νὰ γίνῃ καταφανὴς ἡ δόξα τοῦ διδασκάλου των.

— Ὕπαγε καὶ ὅτι θέλεις πρᾶξε, τῷ εἶπε.

*
* *

Ὁ Ἰησοῦς Ναζωραῖος παρεδίδετο τὴν ἑπομένην μὲ ἓν φίλημα τοῦ μαθητοῦ καὶ ὀπαδοῦ του Ἰούδα εἰς τοὺς ἱερεῖς καὶ ἤγετο πρὸ τοῦ Ποντίου Πιλάτου ἵνα δικασθῇ.

Ὁ Πιλάτος ἦτο ἡγεμὼν τῆς Ἱερουσαλήμ, ἀντιπρόσωπος τοῦ Καίσαρος. Ἄνθρωπος εὐγενής, μὲ μεγάλην καρδίαν καὶ ψυχὴν καθαρὰν ἐβδελύσσετο τοὺς ἱερεῖς τῶν Ἑβραίων καὶ πρὸ παντὸς τὸν ἀρχιερέα Καϊάφαν διὰ τὸ ὕπουλον τοῦ χαρακτῆρός του.

Μόλις ὁ Πιλάτος εἶδε τὸν Ἰησοῦν παράδοξος συγκίνησις τὸν κατέλαβεν. Εἶχεν ἀκούσει νὰ λέγωσι περὶ αὐτοῦ καὶ τῶν θαυμάτων του, ἀλλὰ δὲν τὸν εἶχεν ἰδεῖ ποτέ. Τὸ ὑψηλόν του ἀνάστημα, ἡ ἠρεμία τοῦ προσώπου του, τὸ σταθερὸν καὶ μεστὸν ἀγαθότητος βλέμμα του, ἡ θεία τέλος ἐκείνη καλλονὴ τὸν εἶχον συνκρπάσει καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποσύρῃ τὸ βλέμμα του ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ὁ λαός, οὗ προΐστατο, ἔφερεν πρὸ αὐτοῦ ἵνα τὸν δικάσῃ.

Τέλος ἀπέσυρε τὸ βλέμμα ἀπὸ τῆς μορφῆς Ἐκείνης, ἵνα τὸ ρίψῃ ἐπὶ τῶν κατηγόρων, καὶ εἶπε:

— Μοὶ ἐφέρατε τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν ἵνα τὸν δικάσω, τί κακὸν ἔπραξεν;

Ἴσως ἠδύνατο καλλίτερον νὰ ἐρωτήσῃ, τί κακὸν ἠδύνατο νὰ πράξῃ; Ὑπῆρχεν ἐπὶ τῆς θείας καὶ λαμπρᾶς ἐκείνης Μορφῆς τὸ ἐλάχιστον ἴχνος κακίας, ἡ μικροτέρα γραμμὴ προδοσίας; Ἡ εὐγένεια καὶ ἡ ἀλήθεια ἦσαν κεχαραγμένα ἐπὶ ἑνὸς ἑκάστου τῶν χαρακτηριστικῶν του. Ἐκτὸς τούτου ὑπῆρχεν εἰς τὴν σιγηλὴν παρουσίαν τοῦ Κατηγορουμένου κάτι, τὸ ὁποῖον ἔκαμνε τὸν Πιλάτον νὰ τρέμῃ, μέγα καὶ ἀόριστον μυστήριον, τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο νὰ τὸν περιβάλλῃ μὲ δύναμιν τοσοῦτον μᾶλλον τρομερὰν ὅσον ἦτο βαθέως κεκρυμμένη.

— Τί ἔπραξεν; ἀπήντησεν ὁ ἀρχιερεὺς Καϊάφας, ἄνθρωπος ὁπωσοῦν καλῆς παραστάσεως, ἀλλὰ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ὁποίου τὸν προέδιδον ὡς ἄνθρωπον ὕπουλον, αὐθαίρετον, φιλόδοξον, ἄνθρωπον τέλος ὅστις τὰ πάντα ἔπραττεν ἵνα ἀνέλθῃ εἰς ὑψηλὰ ἀξιώματα. Τί ἔπραξεν; εἶναι ἕνας βλάσφημος, ὁ ὁποῖος θέλει νὰ ἀνατρέψῃ ὅλην μας τὴν θρησκείαν, θέλει νὰ φέρῃ εἰς ἀναστάτωσιν ὅλον τὸν λαόν, ἀποκαλῶν ἑαυτὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Τώρα ἀμέσως θὰ ἀκούσῃς τὸ κατηγορητήριον.

Καὶ στραφεὶς ἔνευσε πρὸς ἕνα τῶν γραμματέων, ὅστις ἐγερθεὶς τῆς θέσεώς του, ἐξεδίπλωσε περγαμηνὴν καὶ ἤρξατο νὰ ἀναγινώσκῃ μὲ μονότονον φωνὴν τὰ ἐναντίον τοῦ Κατηγορουμένου διάφορα τῆς κατηγορίας κεφάλαια, τὰ ὁποῖα εἶχον ἐν βίᾳ συνταχθῇ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου κατὰ βραχεῖαν διαδικασίαν τῆς προηγουμένης νυκτὸς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως Καϊάφα.

Ἡ κατηγορία περιελαμβάνετο εἰς τὰ ἑξῆς:

«Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ λεγόμενος Χριστός, διὰ τῆς διδασκαλίας νέων θεωριῶν προσεπάθει νὰ καταπείσῃ τὸν λαὸν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν θρησκείαν του, τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων του, καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ νέαν, τὴν θρησκείαν ἣν αὐτὸς ἐδίδασκεν. Ἐξέφερεν ἀρὰν φοβερωτάτην, βλασφημίαν ἀνήκουστον· ἀπεκάλεσεν ἑαυτὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ ὅτι θὰ καταρρίψῃ μόνος του τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ χωρὶς νὰ ἀφήσῃ πέτραν ἐπὶ πέτρας καὶ ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν θὰ ἀνεγείρῃ νέον ἄνευ οὐδεμιᾶς βοηθείας ἀνθρωπίνης χειρός».

Τὸ κατηγορητήριον κατέληγε:

«Ἐπειδὴ διὰ τῆς ἀγυρτίας καὶ μαγείας κατώρθωσε νὰ κατα-

πείσῃ μέρος τοῦ λαοῦ ὅτι ἐκτελεῖ θαύματα, ἐπειδὴ ἡ πρὸς τὰ πρόσω πορεία τῆς Διδασκαλίας του ἐνδεχόμενον νὰ ἐπιφέρῃ μεταβολὴν εἰς τὴν πίστιν τοῦ λαοῦ, ἐπειδὴ οἱ Ἑβραϊκοὶ νόμοι χαρακτηρίζουσι πάντα ὅστις θέλει νὰ ἐπιφέρῃ διὰ διδασκαλίας νέων θεωριῶν καινοτομίαν καὶ ἀνατροπὴν τῆς καθεστώσης θρησκείας ὡς αἱρετικόν, ὡς ἄνθρωπον θεοκατάρατον θέλοντα νὰ ἐξεγείρῃ στάσιν εἰς τὰς τάξεις τοῦ λκοῦ, διὰ ταῦτα τὸ συμβούλιον τὸ θρησκευτικὸν τῶν ἱερέων καὶ πρεσβυτέρων ἐπικαλεῖται τῆς ἐγνωσμένης περινοίας τοῦ ἐντίμου ἀνθυπάτου, ὅπως δυνάμει τῶν νόμων οἵτινες διέπουσι τὰ τῆς Ἑβραϊκῆς θρησκείας καταδικάσῃ τὸν μὲ ἀμαυρὰν συνείδησιν, ἀσεβῆ Ἐκεῖνον πλάνον, εἰς τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου».

Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ κατηγορητηρίου εἶχε πλέον τελειώσῃ. Ἐν τούτοις ὁ Πιλάτος ἔμεινεν ἀκόμη ἐπί τινα λεπτὰ σιωπῶν. Τέλος ἀποσύρων τὴν χεῖρα ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του, παρετήρησε μὲ σκυτρικόν τι ὕφος τοὺς Ἑβραίους ἀρχιερεῖς.

— Μοῦ ἐφέρατε τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὡς διαφθορέα τοῦ λαοῦ. Τί κατηγορίαν ἔχετε ἐναντίον του;

Ὁ Καϊάφας ἐδάγκασε τὰ χείλη του ἐξ ὀργῆς· μὲ ἔκφρασιν δὲ προσβληθείσης ἀξιοπρεπείας:

— Ἠκούσατε βέβαια ὅλοι τὴν κατηγορίαν, εἶπε, καὶ διὰ τοῦτο νομίζω ὅτι ἡ ἐρώτησις τοῦ ἀξίου ἀνθυπάτου ἦτο ἀνωφελής. Τί ἀνάγκην ἔχομεν μαρτυριῶν; Ἐὰν αὐτὸς ἐκεῖ ὁ ἄνθρωπος δὲν ἦτο κακοποιός, θὰ τὸν ἐφέραμεν ἐδῶ; Ἐβλασφήμησε. Χθὲς τὴν νύκτα ἀκόμη τὸν ἐξωρκίσαμεν ἐπισήμως ἐν ὀνόματι τοῦ ὑπάρχοντος Θεοῦ νὰ μᾶς εἰπῇ, ἐὰν πράγματι ἦτο Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Εὐλογημένου καὶ ἀπήντησε μὲ θράσος: «Εἶμαι! Καὶ μετ' ὀλίγον θέλετε ἴδῃ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐν δεξιᾷ τῆς Δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις τοῦ Οὐρανοῦ!» Οἱ λόγοι αὐτοὶ ἐρεθίζουν τὸν λαὸν εἰς στάσιν. Ἔχομεν νόμους καὶ κατὰ τοὺς νόμους ὁ καυχηματίας αὐτὸς πρέπει νὰ καταδικασθῇ.

Ὁ Πιλάτος ἤκουε χωρὶς νὰ λέγῃ τίποτε. Αἱ καταθέσεις αὗται τῷ ἐφαίνοντο φληναφήματα ἄνευ οὐδεμιᾶς σημασίας. Ἐφρόνει ὅλως διόλου τὰ ἐναντία ἀπὸ τοὺς τοῦ Συνεδρίου, οἱ ὁποῖοι, ἐγνώριζε πολὺ καλά, ἦσαν ἄνθρωποι φροντίζοντες κυρίως διὰ τὰ συμφέροντά των καὶ τὴν προαγωγήν των καὶ οἱ ὁποῖοι εἶχον καταγγείλῃ τὸν ὀνομαζόμενον «Προφήτην τῆς Ναζαρέτ» ἀπὸ τὸν φόβον, ὅτι αἱ θεωρίαι των θὰ διεσείοντο, οἱ νόμοι των θὰ ἠμφισβητοῦντο καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ λαοῦ ἐπιρροή των θὰ κατεστρέφετο. Ἐβλεπεν εἰς τὸν πρὸ αὐτῶν ἀξιοπρεπῆ ἐκεῖνον Δεσμώτην ἕνα, ὅστις οἱοσδήποτε καὶ ἂν ἦτο, ὁθενδήποτε καὶ ἂν ἤρχετο, φανερὰ εἶχε ἰδίαν σκέψιν. Καὶ δὲν ὑπάρχει φοβερώτερον πρᾶγμα διὰ τὴν τυραννίαν τῶν παπάδων ἀπὸ τὴν ἐλευθερίαν τῆς σκέψεως, τίποτε τόσον ἐπικίνδυνον, ὅσον ἡ ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως. Αὐτὸς ὁ Πιλάτος ἦτο φοβισμένος ὄχι βέβαια ἀπὸ τὸν ἴδιον φόβον, ὁ ὁποῖος κατεῖχε τοὺς Ἰουδαίους ἱερεῖς, διότι ὁ ἰδικός του ἦτο ἀόριστος καὶ διὰ τοῦτο δυσκολώτερος εἰς τὸ νὰ καταβληθῇ. Δὲν ἤθελε κἂν νὰ ἀντικρύσῃ τὸν Ναζωραῖον, τοῦ ὁποίου τὸ ὑψηλὸν καὶ λαμπρὸν ἀνάστημα ἐφαίνετο ἀκτινοβολοῦν ἀπὸ ἐσωτερικὸν καὶ ὑπερφυσικόν τι φῶς ἐν τῷ μέσῳ τῆς ψυχρᾶς αὐστηρότητος τοῦ δικαστικοῦ περιβάλλοντος. Καὶ ἐκράτησε χαμηλὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς του προσηλωμένους εἰς τὸ ἔδαφος, ἐνῷ ἀναποφάσιστος ἐμελέτα τὴν θέσιν του.

Ἀλλ' ὁ χρόνος ἐπεῖγε, τὸ Συνέδριον ἤρχισε ν' ἀνυπομονῇ καὶ ὁ Πιλάτος ἐπὶ τέλους ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ ἐνεργήσῃ καὶ ὁμιλήσῃ. Τότε, βραδέως στραφεὶς πρὸς τὸν κατηγορούμενον:

— Δὲν ἀποκρίνεσαι τίποτε; εἶπε. Δὲν ἀκούεις πόσα σοῦ καταμαρτυροῦσι;

Τότε, καὶ μόνον τότε, τὸ μέχρι τοῦδε ἀκίνητον Πρόσωπον ἐκινήθη καὶ προχωρῆσαν βραδέως καὶ μετὰ θείας χάριτος, ἐπλησίασε περισσότερον πρὸς τὸν Πιλάτον διαρκῶς ἀτενίζον πρὸς αὐτόν. Καὶ καθὼς προσήλωσε τοὺς λάμποντας ὀφθαλμούς του ἐπὶ τοῦ δικαστοῦ του, ἐμειδίασε γαληνίως καθὼς εἷς, ὅστις συγχωρεῖ ἁμαρτίαν πρὶν ἢ ἀκούσῃ τὴν ἐξομολόγησίν της. Ὁ Πιλάτος ἠσθάνθη τὸ αἷμα εἰς τὰς φλέβας του νὰ παγώνῃ καὶ σκιρτήσας αὐτομάτως ἠγέρθη καὶ ὠπισθοδρόμησε βῆμα πρὸς βῆμα προσπαθῶν νὰ στηρίξῃ ἐπὶ τοῦ δικαστικοῦ του θρόνου τὸ σειόμενον σῶμά του, διότι ὑπῆρχε κάτι εἰς τὸ βάδισμα τοῦ λευκοφόρου ἐκείνου Σχήματος, τὸ ὁποῖον ἐπλήρου τρόμου τὴν ψυχήν του καὶ ἐξήγειρεν εἰς τὴν φαντασίαν του παλαιοὺς μύθους καὶ θρύλους τοῦ παρελθόντος, ὁπόταν ἡ Θεότης, ἐμφανιζομένη αἰφνιδίως εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐξεμηδένιζεν εἰς στιγμιαίαν ἀστραπὴν ὑπερτάτης δύξης. Καὶ ἡ στιγμὴ ἐκείνη ἡ φοβερὰ κατὰ τὴν ὁποίαν εὑρέθη πρόσωπον πρὸς πρόσωπον μὲ τὸν Θεῖον Κατηγορούμενον, τοῦ ἐφάνη ὡς αἰωνιότης.

Ἦτο μία ἀλησμόνητος στιγμή, εἰς τὴν ὁποίαν ἐφαίνετο ν' ἀνανακλᾶται ὅλη ἡ ζωή του, ἡ παρελθοῦσα καὶ ἡ παροῦσα. Ἡ δὲ συνείσθησις ἑνὸς μέλλοντος, μαύρου καὶ ἀπελπιστικοῦ, διεγράφετο αὐτομάτως εἰς τὴν διάνοιάν του, καθὼς σκιὰ εἰς τὸν ὁρίζοντα. Καὶ ἀσυναισθήτως τὸ πρόσωπόν του ὠχρίασεν, ἀποτρόπαιος ἄγριος καὶ μόλις ἀντιλαμβανόμενος τί ἔκαμεν ὕψωσε τὰς χεῖράς του, ὡσεὶ ἱκετεύων καὶ ζητῶν ν' ἀποφύγῃ μέγα καὶ καταστρεπτικὸν κτύπημα.

Οἱ σοφοὶ Ἰουδαῖοι τὸν ἐκκύταζαν ἐν ἐκπλήξει καὶ μετὰ φόβου, εἷς δὲ τῶν πρεσβυτέρων πλησιάσας πρὸς τὸν Πιλάτον:

— Τί ἔχεις Πιλάτε ; εἶπε. Χωρὶς ἄλλο θὰ ἔπαθες παραλυσίαν, ἢ κάποια ἀλλοφροσύνη ἐχάλασε τὰς αἰσθήσεις σου !

— Κάμε γρήγορα σὲ παρακαλοῦμεν νὰ ἐκδώσῃς τὴν ἀπόφασίν σου, διότι ὁ καιρὸς παρέρχεται, εἶναι τώρα Πάσχα καὶ πρέπει νὰ κάμῃς τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ. Τί τὸν ἔχεις τὸν κακοποιὸν αὐτόν ; Ἀφησέ τον νὰ σταυρωθῇ διότι εἶναι ἔνοχος προδοσίας, ἀφοῦ ἀποκαλῇ τὸν ἑαυτόν του βασιλέα. Ξεύρεις δὲ πολὺ καλά, ὅτι δὲν ἔχομεν ἄλλον βασιλέα ἀπὸ τὸν Καίσαρα, καὶ ὅμως αὐτὸς ἐκεῖ κυχᾶται ἀναιδῶς ὅτι εἶναι βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Ἐρώτησέ τον ἐὰν δὲν ἔχῃ καυχηθῇ.

Ὁ Πιλάτος στραφεὶς παρετήρησε τὸν αἰφνίδιον τοῦτον σύμβουλον καὶ ἐντείνας τὰς δυνάμεις του κατώρθωσε ἐπὶ τέλους νὰ ἀρχίσῃ τὴν ἐξέτασιν.

— Εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων ;

Βαθεῖα σιγὴ ἐπηκολούθησε. Τότε πλουσία καὶ διαπεραστικὴ φωνὴ συνετάραξε τὸν ἀέρα.

— Σὺ τοῦτο λέγεις, ἢ ἄλλος εἶπεν εἰς σὲ τοῦτο περὶ ἐμοῦ ;

Τοῦ Πιλάτου τὸ πρόσωπον ἐπορφυρώθη, ἐνῷ τὸ χέρι του ἥρπασε τὴν ἕδραν του σπασμωδικῶς. Ἔκαμε χειρονομίαν ἀνυπομονησίας καὶ ἀπήντησεν ἀποτόμως, ἀλλὰ τρέμων :

— Μήπως εἶμαι Ἰουδαῖος ; Οἱ συμπατριῶταί σου καὶ οἱ ἀρχιερεῖς σὲ παρέδωκαν εἰς ἐμέ. Τί ἔχεις κάμει ;

Φῶς ἐσωτερικοῦ τινος πυρὸς κατηύγασε τοὺς λαμπροὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Ναζωραίου, καὶ μειδίαμα ὀνείρου καὶ σκέψεως ἐχώρισε τὰ χείλη του. Μὲ τὸ βλέμμα καὶ τὸ μειδίαμα ἐκεῖνο ἡ σιγὴ καθίστατο εὔγλωττος καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἐδόθη ἀπάντησις ἄναρθρος, ἥτις ἠδύνατο νὰ ἐξηγηθῇ ὡς ἑξῆς:

— Τί ἔκαμα ; Ἔκαμα τὴν ζωὴν γλυκεῖαν καὶ ἀφήρεσα ἀπὸ τὸν θάνατον τὴν πικρίαν. Ὑπάρχει τώρα τιμὴ διὰ τοὺς ἄνδρας καὶ τρυφερότης διὰ τὰς γυναῖκας. Ὑπάρχει ἐλπὶς δι' ὅλους, οὐρανὸς δι' ὅλους. Καὶ ἡ ἀγάπη ἡ θεία καὶ ἡ ἀνθρώπινη ἀγάπη ὡς προσωποποιεῖται ἐν ἐμοί, ἐξαγιάζει διὰ τοῦ ὀνόματός μου τὴν γῆν εἰς αἰῶνας τῶν αἰώνων!

Αἱ λέξεις ὅμως αὗται δὲν ἐλέχθησαν, διότι ἦσαν ἀκόμη ἀκατάληπτοι εἰν τὴν ἀνθρωπίνην ἀντίληψιν.

Αντ' αὐτῶν ὁ Θεῖος Κατηγορούμενος ἐπρόφερε, διὰ φωνῆς μελῳδικῆς τὰ ἑξῆς :

— Η βασιλεία μου δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. Ἐὰν ἡ βασιλεία μου ἦτο ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, θὰ εἶχον θεράποντας, οἱ ὁποῖοι θὰ ἠγωνίζοντο, ὅπως μὴ παραδοθῶ εἰς τοὺς Ἰουδαίους. Ἀλλ' ἡ βασιλεία μου δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου !

Λυπημένος καὶ ἄκων ὁ Πιλάτος ἐξηκολούθησε τὴν ἀνάκρισίν του :

— Εἶσαι λοιπὸν βασιλεύς ;

Ο Κατηγορούμενος ἔρριψε ταχὺ βλέμμα ὅπερ ἔκαιεν ἐφ' ὅλων ἐκεῖ, οἵτινες κρατοῦντες τὴν ἀναπνοήν των ἐπερίμενον τὴν ἀπάντησίν Του, καὶ προσβλέψας κατ' εὐθεῖαν καὶ σταθερῶς πρὸς τὸν Πιλάτον ἀπήντησεν.

— Σὺ εἶπας !

Ο Πιλάτος ἐκάθισε σιωπῶν καὶ ἀναποφάσιστος. Ἦτο κουρασμένος, συγχυσμένος, καταλυπημένος καὶ ἡ θέσις του δύσκολος. Η ἔκτακτος ὡραιότης τῆς Μορφῆς, ἡ ὁποία τὸν ἠτένιζεν, ἦτο τόσον παραδόξως πρωτοφανὴς ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ τοῦ κάμνῃ ἰσχυρὰν ἐντύπωσιν. Καὶ ἐγνώριζε πολὺ καλά, ὅσον οὐδεὶς θνητὸς δικαστὴς ἠδύνατο νὰ γνωρίζῃ, ὅτι τὸ νὰ καταδικάσῃ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον εἰς ἀπαίσιον καὶ ἄδικον θάνατον, θὰ ἦτο ὡς ἐὰν διέπραττε ἔγκλημα,τοῦ ὁποίου δὲν ἠδύνατο νὰ προΐδῃ τὰς συνεπείας· ἐν τούτοις ἐξ ἐνστίκτου ἔντρομος τὰς προησθάνετο. Εγνώριζε πολὺ καλά, ὁποῖον ἐνεργητικὸν μέρος ἔπαιξαν οἱ ἀρχιερεῖς Αννας καὶ Καϊάφας εἰς τὴν σύλληψιν καὶ τὴν πρὸ τοῦ δικαστηρίου προσαγωγὴν τοῦ Ναζωραίου καὶ ἐννόει ἐπίσης τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον εἶχον καταρτίσῃ τὰ σχέδιά των.

Ο Ιούδας Ισκαριώτης, νεανίας ἐξημμένος καὶ παράνομος, ὁ μόνος υἱὸς τοῦ πατρός του, εἶχε συνενωθῇ μετὰ τῶν μαθητῶν τοῦ Ιησοῦ τούτου τοῦ ἐκ Ναζαρέτ, ὁ δὲ πατήρ του εἷς πλούσιος τοκογλύφος, ἦτο στενὸς φίλος τοῦ Καϊάφα. Δὲν ἦτο λοιπὸν δύσκολον νὰ ἐννοήσῃ τις, πῶς ὁ πατήρ του πιεζόμενος ἀπὸ τὸν φίλον του ἀρχιερέα καὶ δυσηρεστημένος ὁ ἴδιος διὰ τὸν πρὸς ἕνα ξένον αἰφνίδιον φανατισμὸν τοῦ υἱοῦ του, εἶχε μεταχειρισθῇ ὅλην τὴν θρησκευτικὴν καὶ πατρικὴν αὐτοῦ αὐθεντίαν διὰ νὰ πείσῃ τὸν νέον, ὅπως παραδώσῃ εἰς τὴν δικαιοσύνην τὸν καλούμενον «Διδάσκαλον».

Υπῆρχον ἀκόμη πολὺ τούτων βαθύτερα αἴτια, τὰ ὁποῖα ἠγνόει ὁ Πιλάτος. Ο Καϊάφας εἶχεν ἀθεμίτους σχέσεις μετὰ τῆς ὡραίας κόρης τοῦ τοκογλύφου Ισκαριώτου, Ιουδίθ, εἰς τὴν καρδίαν τῆς ὁποίας ὁ ἄθλιος αὐτὸς ἱερωμένος κατώρθωσε νὰ ἐμβάλῃ τὸ μῖσος ἐναντίον τοῦ Ιησοῦ, καὶ νὰ τὴν πείσῃ ἵνα διὰ τῆς ἐπιρροῆς, ἧς ἦτο κυρία, καθοδηγήσῃ τὸν ἀδελφόν της Ιούδαν νὰ παραδώσῃ τὸν διδάσκαλόν του.

Ο Πιλάτος δὲν ἤξευρε ταῦτα, ἀλλὰ τὸ ὀλίγον ὅπερ ἐγνώριζεν ἢ ἐνόμιζεν ὅτι ἐγνώριζεν, ἦτο ἀρκετὸν νὰ τὸν κάμῃ νὰ δυσπιστῇ πρὸς τὰς ἀστηρίκτους μαρτυρίας τῶν ἱερέων καὶ πρεσβυτέρων μόνον. Σκεφθεὶς ἐπ' ὀλίγον, ἐστράφη πρὸς τὸ συμβούλιον καὶ ἠρώτησε:

— Ποῦ εἶναι ὁ Ισκαριώτης ;

Ανυπόμονα βλέμματα ἀντηλλάγησαν, ἀλλ' οὐδεμία ἀπάντησις ἐδόθη.

— Μοῦ λέγετε, ἐξηκολούθησεν ὁ Πιλάτος, ὅτι

αὐτὸς ὡδήγησε τοὺς στρατιώτας εἰς τὸ μέρος ὅπου ἐκρύπτετο ὁ Ναζωραῖος. Εὰν ἔλαβε τόσον ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν σύλληψιν, ἔπρεπε νὰ ἦναι ἐδῶ. Εὐχαρίστως θὰ ἤκουον τί ἔχει νὰ εἴπῃ ὅσον ἀφορᾷ τὰς πράξεις τοῦ ἀνθρώπου τὸν ὁποῖον κατ' ἀρχὰς ἠκολούθησε κατόπιν δὲ ἐγκατέλειψεν. Ας ἔλθῃ ἐνώπιόν μου.

Τότε ὁ Αννας κλίνας ταπεινῶς πρὸς τὰ ἐμπρὸς εἶπε :

— Ο νέος αὐτὸς ἔφυγεν ἀπὸ τὴν πόλιν ἐκ φόβου. Τὸν κατέλαβε τρελλὸς φόβος καὶ ἦλθε πρὸς ἡμᾶς,κατὰ τὰ μεσάνυχτα ὀδυρόμενος σὰν παράφρων διὰ τὴν ἁμαρτίαν του καὶ ἐπιστρέφων τὰ ἀργύρια, τὰ ὁποῖα τοῦ ἐδώκαμεν ὡς ἀμοιβὴν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν του καὶ τὴν εἰς τοὺς νόμους ὑπακοήν του. Ενῷ δὲ ἐσυζητούσαμεν μαζύ του προσπαθοῦντες νὰ καθησυχάσωμεν τὴν μανίαν του, ἐξαφνα ἔρριψεν ἔμπροσθέν μας τὰ χρήματα, μέσα εἰς αὐτὸν τὸν ναὸν καὶ ἐτράπη εἰς φυγὴν χωρὶς νὰ γνωρίζωμεν ποῦ διηυθύνθη.

— Παράδοξον ! ἐψιθύρισεν καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς πρεσβυτέρους, εἶπε διὰ σθεναρᾶς καὶ ἐμφαντικῆς φωνῆς:

— Δὲν βλέπω τί κακὸν ἔπραξεν ὁ ἄνθρωπος οὗτος.

Αἱ λέξεις αὗται ἔγιναν δεκταὶ μὲ γενικὴν κίνησιν ἀγανακτήσεως, καὶ ὁ Καϊάφας χάσας ὅλην τὴν συνήθη του ἀξιοπρέπειαν, ἠγέρθη ἐν ὀργῇ, καὶ φωνάζων δυνατά :

— Οὐδὲν ἔπραξεν, εἶπες ! Πῶς ! εἶσαι τρελλὸς Πιλάτε ; Εχει ἐπαναστατήσει τὸν λαόν, διδάσκων καθ' ὅλην τὴν Ιουδαίαν ἀπὸ Γαλιλαίας μέχρις Ιερουσαλήμ . . . .

—Αφοῦ ὁ ἄξιος ἀνθύπατος, διέκοψεν ὁ Αννας, ἔχει ἀνάγκην περισσοτέρων μαρτυριῶν ἐκτὸς τῶν ἰδικῶν μας, ἐναντίον τοῦ ἀχρείου τούτου, ὁμίλησε, Μίχα, καὶ ἔκθεσε ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἤκουσες.

Ο Ραββῖνος Μίχας, εἷς τῶν πρεσβυτέρων μὲ ἔξυπνον μελαγχροινὸν πρόσωπον, ἐσηκώθη ἀμέσως καὶ ἔσυρεν ἀπὸ τὸν κόλπον του δέσμην χαρτίων λέγων ξηρῶς καὶ μονοτόνως.

— Οἱ λόγοι οὗτοι εἶναι πράγματι γραμμένοι ἐδῶ, ἀπαραλάκτως καθὼς τοὺς ἤκουσα μὲ τὰ ἴδιά μου αὐτιά, μέσα εἰς τὸν ναόν. Διότι ὁ φανατικὸς οὗτος νέος δὲν ἐδίστασε νὰ κηρύξῃ τὰς ἀσυνειδήτους αὐτοῦ θεωρίας εἰς αὐτὸν τὸν ἐπίσημον χῶρον τοῦ ἱεροῦ δόγματος. Κρίνατε μόνοι σας ἐὰν τοιαύτη γλῶσσα δὲν εἶναι βιαία—καὶ πλησιάσας εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του τὰς σημειώσεις ἀνέγνωσε βραδέως.

«Οὐαὶ ὑμῖν, ὦ Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταὶ οἱ ὁποῖοι ἐκλείσατε τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ οὔτε σεῖς εἰσέρχεσθε, οὔτε αὐτοὺς ἀφίνετε νὰ εἰσέλθουν.»

«Οὐαὶ ὑμῖν ὅτι σφετερίζεσθε οἴκους χηρῶν, ὅπως κάμετε δῆθεν μακρὰς προσευχάς, δι' ὅ θὰ πέσῃ ἐφ' ὑμᾶς ἡ μεγαλειτέρα ἀρά».

«Οὐαὶ ὑμῖν οἵτινες διέρχεσθε γῆν καὶ θάλασσαν διὰ νὰ κάμετε ἕνα προσήλυτον καὶ ἅμα τὸ ἐπιτύχετε τὸν κάμνετε δὶς πλέον ὑμῶν τέκνον τῆς κολάσεως».

«Οὐαί, ὑμῖν, ὦ Γραματεῖς καὶ Φαρισσαῖοι ὑποκριταὶ οἱ ὁποῖοι ὁμοιάζετε πρὸς λευκὰ μνήματα, ἐξωτερικῶς φαινόμενα πράγματι ὡραιότατα, γεμάτα ὅμως ἐντὸς ἀπὸ ὀστᾶ ἀνθρώπινα καὶ ἄλλην βρῶμαν».

«Ερπετὰ γενεὰ ἐχιδνῶν πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποφύγετε τὴν καταδίκην τῆς κολάσεως».

Εδῶ ὁ Μίχας ἐσταμάτησε τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐγείρας τοὺς ὀφθαλμούς, προσέθεσε μὲ τὸν αὐτὸν μονότονον τόνον:

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν τοιοῦτοι λόγοι δὲν εἶναι παρὰ καθαρὰ σατανικότης, μία προμελετημένη προσβολὴ κατ' ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς, τῶν νόμων καὶ τῆς τάξεως, πλήρεις ἀλαζονείας, καὶ χολῆς, διαδιδόμενοι ὅπως παραπλανήσουν τὸν λαόν».

Τάκης Σῖμος.

(Ακολουθεῖ).

Ο ΥΠΝΟΣ ΤΗΣ ΘΕΝΗΤΕΙΑΣ

Κάποτ' ἀπ' τὸ κρεβάτι μου πετιοῦμαι τρομαγμένος,
Καὶ δάκρυα ἀνεβαίνουνε στὰ μάτια μου πικρά.
Βλέπω καὶ μέσ' τὸν ὕπνο μου πῶς 'σὰν διαβάτης ξένος
Γυρνῶ στὴ γῆ δίχως χαρά, δίχως ἐλπίδα πειά.

Καὶ πῶς 'στὸ τέλος στὸ φτωχὸ κ'ἔρμο μας σπήτι φθάνω,
Ποῦ μέσα δὲν ἀκούγεται ζωῆς φωνὴ καμιά.
Καὶ πῶς καθίζω 'στὰραχνὸ κατῶφλι του ἀπάνω
Καὶ κλαίω μόνος 'στὴ κλειστὴ τὴ πόρτα του, μπροστά!

Παρίσι—Νοέμβριος **Γεώργ. Θ. Σημηριώτης.**

ΤΟ ΠΑΜΠΟΚΗΡΙ ΤΗΣ ΜΕΣΗΜΕΡΙΑΣ

PAUL BOURGET

Secùm Sola

Ὅταν ἀγόρασε τὸ μέρος ἐκεῖνο ποῦ ἐχάνετο εἰς τὸ βάθος τῆς ἄνω-Βρετανῆς, χωρὶς κἂν νὰ πάγῃ νὰ τὸ ἐπισκεφθῇ, ἡ πένα τοῦ συμβολαιογράφου ὁ ὁποῖος διεπραγματεύετο τὴν πούλησιν, λίγο ἔλειψε νὰ σπάσῃ ἀπὸ ἔκπληξη. Σὰν ἦλθε γιὰ νὰ κατοικήσῃ 'ς τὸ μέγαρο, χωρὶς νὰ τὸ ἐπισκευάσῃ, μὲ μιὰ μονάχα καμαριέρα κι' ὁ τόπος ὅλος ἔμαθε πῶς ἔκλεισε τὴν πόρτα της μιὰ φορὰ γιὰ πάντα, ἡ ἔκπληξη τοῦ συμβολαιογράφου διαδόθηκε 'ς ὅλο τὸ χωριὸ κι' αὐτὰ τὰ παιδιὰ ἀκόμα τὴν ἐφώναζαν τρελλήν. Ἐπειτα, ἐπειδὴ τὸ σπίτι ἀπεῖχεν ἀπὸ τὸ χωριὸ πέντε λεύγαις καὶ οἱ παλαιοὶ ἀγροφύλακες ἔβλεπαν πῶς θὰ περάσουν πολὺ καλὰ μὲ μιὰ κυρία, ποῦ ποτέ της δὲν θἀνεκατεύετο 'ς τοὺς λογαριασμούς των, κι' ἀκόμα ἐπειδὴ κανένας δὲν τὴν ἀπάντησε νὰ γυρίζῃ μέσα 'ς τοὺς δρόμους οὔτε αὐτήν, οὔτε τὴν καμαριέρα της, ὅλοι ἔπαυσαν νὰ ἐνδιαφέρωνται γιὰ τὴν ξένην αὐτήν, ποῦ ἦλθε, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ κανεὶς ἀπὸ ποιὸ μέρος, γιὰ νὰ θάψῃ 'ς τὴ γωνιὰ ἐκείνη τῆς ἐπαρχίας, ποιὸς ξέρει ποιὰ κρυφὴ θλῖψι, ἢ ποιὸ δρᾶμα ποῦχε βαθειὰ 'ς τὴ καρδιά της!

Δὲν ἐχρεωστοῦσε λεφτὸ πουθενά, καὶ κανένας δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ τὴν φθονήσῃ. Μήπως αὐτὸ δὲν ἦταν ἀρκετὸ νὰ ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὸ σπίτι της κάθε ἐχθρόν, ἂν ὄχι κάθε περίεργον;...

Τὸ μελαγχολικὸν καὶ ἄγριον θέλγητρον τοῦ τόπου ἐκείνου, σοῦ ἐνέπνεεν ἕνα αἴσθημα ἀπολύτου μοναξιᾶς, ἀλλ' ὄχι τὴν μοναξιὰν ἐρημικοῦ μέρους ποῦ ὁ διαβάτης εἰμπορεῖ νὰ ρίψῃ ἕνα βλέμμα. Τριγύρω 'ς τὸ μέγαρο, βρισκόντανε κάτι ἀρχαῖα λείψανα ἑνὸς πύργου, ὁ ὁποῖος ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἦταν διορθωμένος ἀπὸ τοὺς μεταγενεστέρους, ἔπειτα ἀπ' αὐτὰ ἕνα περιτείχισμα, κατόπιν ἕνα διάφραγμα ἀπὸ δένδρα καὶ κάτω ἀπὸ τὰ δένδρα αὐτὰ ἕνας κύκλος ἀπὸ ἀκίνηταις λίμναις. Ἡ λίμναις αὐταὶς ἦσαν ἑπτὰ καὶ τὰ νερὰ τῆς μιᾶς συγκοινωνοῦσαν μὲ τὰ νερὰ τῶν ἄλλων· ἡ ὄχθαις των ἦταν στολισμέναις μὲ δροσόχορτα τὰ ὁποῖα ἐμεγάλωναν τόσο, ὅσο ποῦ ἔφθανε νὰ σχηματίσουν μιὰ φυσικὴ ζώνη μελαγχολικῆς σιωπῆς καὶ ὑγρῆς δροσερότητος γύρω 'ς τὸν πύργο, τοῦ ὁποίου ἡ σταχτιαὶς πέτραις ἦσαν γεμάταις ἀπὸ βρύα. Ἀπὸ τὸ γήπεδο, τὸ ὁποῖον ἡ σκιὰ τοῦ πύργου ἐμαύριζε σχεδὸν ἐπὶ ἓξ ὥραις κάθε μέρα, τὸ βλέμμα δὲν ἀπαντοῦσε τίποτε ἄλλο παρὰ τὰ νερά, κυανίζοντα ἀνάμεσα 'ς τὰ φυλλώματα, ποῦ τρέμανε ἀπὸ τὸ φύσημα τοῦ ἀνέμου, ποῦ ἤργετο ἀπὸ τὴν ἀκτή, γιατὶ δέκα λεύγαις μακρυὰ ἀπὸ ἐκεῖ ἦταν ὁ Ὠκεανός. Μαυρωπὰ ἔλατα, λιγναὶς σημύδαις καὶ χονδρὰ δρύα ἀποτελοῦσαν τὴν φυτείαν τοῦ περιβόλου ἐκείνου ὁ ὁποῖος ἴσως νὰ ἐκαλλιεργεῖτο ἕως τότε καὶ τοῦ ὁποίου τὰ φύλλα, ἀφότου ἦλθεν ἡ καινούργια οἰκοδέσποινα ἐσωριάζοντο κατὰ γῆς ἀπὸ τὸν φθινοπωρινὸν ἄνεμο καὶ ἐσκέπαζαν τοὺς δρομίσκους καὶ τὰ μονοπάτια. Καὶ τα φύλλα αὐτὰ ἔτριζαν κάτω ἀπὸ τὰ πόδια της ὅταν ἐκείνη ἔβγαινε νὰ περπατήσῃ μέσα 'ς τὸν περίβολον ἐκεῖνον ἑλομόναχη, ἀνάμεσα 'ς τὰ ἴδια δένδρα, 'ς τὴν ἴδια λωρίδα τοῦ δρόμου, γιὰ νὰ σταθῇ 'ς τὴν ἴδια θέσι, πάνω σὲ μιὰ πεζοῦλα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν παρατηροῦσε ταὶς λίμναις μὲ ἕνα βλέμμα ἀόριστο καὶ ἀκίνητο.

Μαζὶ μὲ τὸν οὐρανὸ τοῦ ὁποίου ἡ διάφοραις θωριαὶς ἀνταναχλοῦσαν, οἱ καθρέφταις τῶν λιμνῶν ἐκείνων ἐχρωματίζοντο ἀκατάπαυστα μὲ νέα χρώματα. Γινόντανε πότε καταγάλανοι ὅταν ὁ οὐρανὸς ἤτανε γλαυκός, πότε σκοῦροι καὶ ζαρωμένοι ὅταν ὁ οὐρανὸς ἦταν συννεφιασμένος καὶ καμμιὰ φορὰ πάλι σὰν ξεψυχοῦσε ὁ ἥλιος πίσω ἀπὸ τὰ δένδρα ἀπλώνετο πάνω 'ς τὰ νερὰ αὐτὰ νερὰ ἕνα χρῶμα ρόδινο σὰν μιὰ πορφύρα ὠχρὴ καὶ κυματοειδὴς εἰς τὴν ὁποίαν ἀνακατώνοντο λάμψεις πρασινωπαί καὶ τὸ σπίτι τότε ἐφαίνετο σὰν νὰ ἐκυκλώνετο ἀπὸ ἕνα ἀόρατο γοητευτικὸ φῶς. Τὰ γυαλένια παράθυρα τὰ ὁποῖα ἔβλεπον πρὸς τὴν δύσιν, ἔλαμπαν κι' αὐτά. Ἡ πέτραις τοῦ κτιρίου ἐβάφοντο ρόδιναις καὶ ἡ μοναδικὴ αὐτὴ ὥρα ἦταν ἐκείνη ποῦ ἡ μονήρης περιπατήτρια ἐπαθαίνετο περισσότερον ἀπὸ τὸ σκοτείνιασμα τῶν νερῶν...

Διότι ἐκείνη ἐπλησίαζε εἰς τὴν τελευταίαν ὄχθην τῶν νερῶν τούτων τὰ ὁποῖα γλυκά-γλυκὰ πέρνανε τὰς διαφόρους ἐκείνας ἀποχρώσεις μέσα 'ς τὴ φωτοσκίαση τοῦ πρώτου λυκόφωτος. Εβύθισε 'ς τὸ νερὸ σὰν παιδάκι τὸ μακρουλὸ χέρι της εἰς τοὺς ὠχροὺς δακτύλους τοῦ ὁποίου δὲν ἔλαμπε κανένα δακτυλίδι, καμμιὰ βεργέτα, κανένα τέλος σημάδι τοῦ γάμου. Τὸ νερὸ ἦταν κατάψυχρο καὶ φρικιαστικό.... Κι' ἀμέσως γύρισε 'ς τὸ σπίτι, ὅπου ἔπειτα ἐκλείετο σὰν φυλακισμένη ὁλόκληραις μέραις.

Αν ἐξαιρέσουμε τὴν κάμαρα ποῦ ἔμεινε, ὅλα μαρτυροῦσαν μέσα στὸ σπίτι αὐτὸ ὄχι τὴν ζωήν της αὐτὴν καθ' ἑαυτήν, ἀλλὰ τὴν ζωὴν τοῦ παλοιοῦ οἰκοδεσπότου, μανιακοῦ κυνηγοῦ.

Τὸ περιβάλλον αὐτὸ τοῦ σπιτιοῦ ἀποτελοῦσε μιὰ μοναδικὴ ἀντίθεσι μὲ τὴν γυναῖκαν αὐτὴ τὴν νέαν ἀκόμη, μὲ τὰ καστανὰ μαλλιά, ποῦ καὶ ποῦ ἀσπρισμένα, τὴν ἀδύνατη καὶ λεπτοκαμωμένη ποῦ διέσχιζε τὴν σάλλα 'ς τὴν ὁποίαν βρισκόντανε ἕνα μπιλλιάρδο τριμένο, ποῦ τὸ σκέπαζε μιὰ πράσινη τσόχα γενομένη σχεδὸν γκρίζα ἀπὸ τὰ χρόνια.

Ανέβαινε τὴν εὐρύχωρη ξυλένια σκάλα, χωρὶς σκαλοπάνι, τῆς ὁποίας τὰ σκαλοπάτια ἐλύγιζαν κάτω ἀπὸ τὶς βαρειὲς μπότες ποῦ ἔπρεπε ἀναβαίνοντας, νὰ βαστᾷ τὰ κάγκελά της.

Περνοῦσε σὰν σκιὰ μεσ' ἀπὸ τὶς κάμαραις τὲς μισοεπιπλωμέναις ἡ ὁποῖαις μιὰ φορὰ ἦταν κάμαραις τῶν φίλων, τῶν συντρόφων τοῦ ψαρεύματος καὶ τοῦ κυνηγιοῦ, ποῦ ἤρχοντο νὰ περάσουν μιὰ νύχτα 'ς τὸ μέγαρο ἐκεῖνο κι' ἐκοιμῶντο πάνω σὲ σκληρὰ στρώματα. Ετσι ἔφθανε σ' ἕνα δωμάτιο ἐπιπλωμένο μὲ ἕνα πολύτιμο μεταξωτὸ ὕφασμα,—τελευταία πολυτέλεια—μὲ τὸ ὁποῖον μαζὶ μὲ τὴν καμαριέρα της εἶχε στολίση τὸ δωμάτιον αὐτό, ποῦ ἦταν ἡ κρεββατοκάμαρα τῆς μητέρας τοῦ παληοῦ οἰκοδεσπότου. Τὰ χρυσᾶ σκεύη τῆς ταξειδιωτικῆς σκευοθήκης της εἶχαν καθένα τους κ' ἕνα στέμμα ποῦ ἐφανέρωνεν ὅτι ἡ κυρία ἐκείνη πέρασε τὲς ὥμορφαις ὥραις τῆς κοσμικῆς βασιλείας.

Καὶ μερικαὶ λεπτομέρειαι τῆς ἐγκαταστάσεώς της. Ενα ἀνθοδοχεῖον, μιὰ μυροθήκη ἕνας βιβλορράπτης μαρτυροῦσαν μέσα 'ς τὴν ἀδιαφορία ὅλων — ἂν ὄχι τῆς σκέψεώς της — ἡ ὁποία ἐσήκωνε τὸ παραπέτασμα μ' ἕνα μηχανικὸ κίνημα, μιὰ παλιὰ φροντίδα μιᾶς λεπτῆς καὶ προσωπικῆς εὐγενείας. Μὰ ποιὸς ἤξερεν αὐτά, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀφοσιωμένην καὶ σιωπιλὴν γεροντοκόρην μὲ τὰ διαπεραστικὰ μάτια, ἡ ὁποία τὴν ἐκτένιζε κάθε νύχτα;

— Ὤ! ἡ νύχτα! Πόσαις φοραὶς ἐσηκώνετο γιὰ νὰ δῇ πάνω στὲς λίμναις τὲς ἀκτῖνες τοῦ φεγγαριοῦ ποῦ ἀνέτειλλε σιωπηλά! Ἕνας ὀνειρώδης ἀτμὸς ἀνέβαινε πάνω ἀπὸ τὰ χρυσωμένα νερά, ποῦ ἔπνιγαν ταὶς ὄχθαις, ἔπειτα τὰ φύλλα τῶν δένδρων, ἔπειτα τὸν οὐρανὸ καὶ θ' ἄλεγε κανεὶς πῶς σχήματα καμωμένα ἀπὸ μιὰν ὕλην ἀραχνοειδῆ, ὄντα ὑφασμένα ἀπὸ ὁμίχλην, καὶ ἀπὸ μυστήριον, σκληραὶ συλφίδες, νεραΐδες ἀπαίσιαις, περνοῦσαν ἀνάμεσα στὴν ἀσημένιαν ὁμίχλη καὶ διασχίζανε τὸ περιβόλι παρατηρῶντας κατάματα ἐκείνην ποῦ τὰς παρατηροῦσε, τὰς παρατηροῦσε ἀκατάπαυστα, καὶ ἀνεγνώριζε μέσα στοὺς δαίμονας αὐτοὺς ποῦχαν βγῇ ἔξω ἀπὸ τὰ βάθη τὰ φοβερὰ τῶν λιμνῶν, ἕνα μεγαλείτερο ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους ἕνα πολὺ πειὸ ἄφωνο, πολὺ ποιὸ φοβερὸ καὶ πραγματικό,—τὴν μοῖράν της.

Τότε ὀπισθοχοροῦσε. Τότε μόνο μποροῦσε νὰ κλάψῃ φέρνοντας στὸ νοῦν της μὲ τὰς φοβερὰς λεπτομερείας τῆς ἀγωνίας τὴν ἀθλίαν τραγῳδίαν τῆς ὁποίας ταὶς πρώταις μέθαις ἐξέπλυνε σήμερα. Τὸν γάμον της χωρὶς ἔρωτα, τὴν ἔνοχον ὁρμήν της πρὸς μιὰν νέαν ἐλπίδα, τὸ φρικῶδες σκάνδαλον, ποῦ μαζὶ μὲ τὴν τιμήν της, τῆς ἀφήρεσε καὶ τὸ παιδί της·—ἔπειτα τὴν ἐγκατέλειψη ἐκείνου ποῦ εἶχε χάση... Τραγῳδία ἔνοχος, μὰ τόσον χυδαία! Ἀλλοίμονο! Δὲν εἶχε τὴν ψυχήν της χυδαίαν ὅσον ἔπρεπε διὰ νὰ περάση ὅλα αὐτὰ χωρίς ν' ἀποθάνῃ — καὶ γι' αὐτὸ σταὶς σιωπηλαὶς ὥραις τῆς νύχτας ὅταν τὸ φεγγάρι ἀποχωρισμένο ἀπὸ τὰ σύννεφα ἔκαμε τὴν ἀτάραχην ἐπιφάνειαν τῶν λιμνῶν καθρέπτην ἀσημένιο διὰ τὴν ἄφθαρτή του ὠμορφιὰ—ἡ ἐγκαταλειφθεῖσα γυναῖκα ξεσποῦσε σὲ λυγμοὺς χωρὶς ἐλπίδα!

Σμύρνη Θ. ΕΞΑΡΧΟΥ

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΞΕΝΟΥ

Η ΑΘΩΟΤΗΣ ΕΚ ΤΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Δύνασθε νὰ ἐννοήσητε ποὺς φόβους μου, τὰς ὑποψίας μου, τὴν ἀνησυχίαν καὶ ἀπελπισίαν μου. Εκάθισα εἰς τὸ παράθυρον καὶ εἰς πᾶν ἀκουόμενον προσεγγίζον ἀνθρώπινον βῆμα ἐνόμιζον ὅτι ἦτο ἡ Χαρίκλειά μου. Τὸν λαιμόν μου ἐπόνεσα στρέφουσα δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀδιακόπως τὴν κεφαλήν μου ὅπως παρατηρῶ τὶς ἔρχεται. Εἶχον παρέλθει ἐννέα ὧραι τῆς νυκτὸς ὅταν ἐπέστρεψεν ὁ σύζυγός μου ἔμπλεως ἀγανακτήσεως... Τὶ νομίζετε ἦσαν κύριε Ξένε, τὰ πικρὰ εὐαγγελιά του, ὅτι δὲν ἐχρεωστούσαμεν εἰς κανένα, ὅτι μέχρις τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὰ πάντα ἦσαν ἐξωφλημένα, ὅτι ἡ Χαρίκλεια καθ' ἑκάστην ἐξώφλει διὰ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου πᾶν ὅ,τι ἠγοράζετο, καὶ ὅτι ἐπλήρωσεν ὅλα τὰ ἐνοίκια, ἔτι καὶ μίαν τριμηνίαν προπληρωτέα.

Ἐνῷ ἐγὼ ἔκλαιον, αἰσθανομένη τὴν ψυχὴν εἰς τὸ στόμα, κύριε Ξένε, ἀΐφνης ἀκούω τὸν σύζυγόν μου νὰ λέγῃ.

— Θὰ τὴν ξελόγιασε κανένας, ἀπ' αὐτοὺς τοὺς πλουσίους ὅπου ἔρχονται ἐδώ... ἐὰν δὲν ἐπιστρέψῃ ἀπόψε, Οὐρανία, ἐχάσαμε τὴν κόρην μας. Αλλ' ἂν ἐπιστρέψῃ θὰ τὴν βασανίσω νὰ μοῦ εἰπῇ τὴν ἀλήθειαν ποιὸς δίδει πρὸς αὐτὴν χρήματα... θὰ ὑπάγω νὰ τὸν πνίξω.

Οποίαν νὺξ ἐκείνη! διήλθομεν ἄυπνοι, κύριε Ξένε. Η Χαρίκλεια ἔκτοτε δὲν ἐπανῆλθεν πρὸς ἡμᾶς...

— Αλλὰ τὶς εἶνε οὗτος, κυρία Οὐρανία;... Εἴσθε βεβαία ὅτι εἶνε ὁ ἄνθρωπος, ὅστις μὲ προσήγγισε τὴν ἡμέραν ἐκείνην;... δὲν δύναμαι νὰ τὸν ἐνθυμηθῶ εἶπον αἰσθανόμενος μάλκην συμμεριζόμενος δὲ πληρέστατα τὴν ἀγανάκτησίν της.

Δὲν ἀνῆκεν ὅμως εἰς ἐμὲ νὰ προφέρω τὸ ὄνομα τοῦ κ. Ψ... μὴ ὢν βέβαιος περὶ τῆς ἐνοχῆς του, ἀφοῦ ἡ μήτηρ οὔτε ἐγνώριζε κατὰ πρόσωπον τὸν ἔνοχον, ἡ δὲ ἀποθανοῦσα θυγάτηρ δὲν ὑπῆρχε νὰ γνωστοποιήσῃ ὅτι ἐγὼ τὸν ἐγνώριζον.

— Οὕτω μοῦ εἶπεν ἡ Χαρίκλεια πρὸ τοῦ θανάτου της ὅτι εἶνε ὁ ἴδιος ὁ Σοφοκλῆς Παλαιολόγος.

— Αλλ' ἐγὼ εἰς τὸν λόγον τῆς τιμῆς μου κυρία, δὲν γνωρίζω κανένα Σοφοκλῆ Παλαιολόγον, εἶπον τεταραγμένος. Προσέθηκα δέ, ἔχω συγγενεῖς Παλαιολόγους εἰς Αμστελόδαμον τῆς Ολλανδίας καὶ εἰς τὸν ῥωσσικὸν στρατὸν διότι ἡ μήτηρ τοῦ πατρός μου ἦτο Παλαιολογίνα, ἀλλ' οὐδεὶς τῶν Παλαιολόγων αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Καποδίστρια ἐπεσκέφθη τὴν Ελλάδα οὔτε γνωρίζω ἕνα αὐτῶν προσωπικῶς... εἰπέτε μοι πότε εἴδατε τὴν τελευταίαν φορὰν τὴν θυγατέρα σας... τὶ ἠκολούθησεν;... αὐτὴ εἶνε μία βδελυρὰ ὑπόθεσις...

— Βδελυρωτάτη καὶ ἀτιμοτάτη. Εἶνε προμελετημένον κακούργημα, διότι ἡ Χαρίκλεια ἦτον ἐν μωρό, ἦτο βρέφος..... ἀθῳωτάτη. Πιστεύσατέ με, κύριε Ξένε, δὲν ἐγνώριζε οὔτε τὰ τοῦ φύλου αὐτῆς ἦτο πολὺ ἀφωσιωμένη εἰς τὰ μαθήματά της, μὴ ἔχουσα ἄλλην μέριμναν ἢ πῶς νὰ γείνῃ κάτοχος τοῦ διπλώματος τῆς διδασκαλίσσης... ἐγὼ καθ' ἑκάστην τὴν ἐξήταζα παρηκολούθουν τοὺς στοχασμούς της καὶ σᾶς διαβεβαιῶ ὅτι ὅσον γνωρίζει ἕνα ἀρνάκι ὅτι θὰ ὑπάγουν νὰ τὸ σφάξουν, ἄλλο τόσον ἐγνώριζε τὰς κακίας τοῦ κόσμου. Διήρχετο τὸν καιρόν της ἀναγινώσκουσα μεγαλοφώνως, ὅπως γείνῃ ἐγκρατὴς εἰς τὴν ἀπαγγελίαν... δὲν ἦτο

Ἀπὸ τὰς Εὐρωπαϊκὰς μεγαλουπόλεις

ΤΑ ΑΝΑΚΤΟΡΑ ΤΟΥ ΚΡΕΜΛΙΝΟΥ ΕΝ ΜΟΣΧΑ

εὐήθης, τοὐναντίον εἶχε πολὺν νοῦν καὶ πνεῦμα, ἀλλ' ἦτον ἀθῳοτάτη εἰς τὰ τοῦ κόσμου... Ημην πολὺ προσεκτική, διότι ἐγνώριζον τοὺς κινδύνους τοῦ ἐξόχου κάλλους της, διὰ τοῦτο ὅσον ἐμεγάλωνε, ποτὲ δὲν τὴν ἐγκατέλειπον μόνην καὶ ἄνευ νουθεσιῶν. Κακὴ ὥρα ἡ ἀσθένειά μου... τί νὰ σᾶς εἰπῶ ἀπὸ τὴν ἀσθένειάν μου προῆλθον ὅλα τὰ κακά. Ἀπὸ τῆς νυκτὸς ὅπου τὴν ἐχάσαμεν ὁ πατήρ της κατεκόπη νὰ τρέχῃ καὶ τὴν ζητῇ εἰς ὅλας τὰς ἐνορίας τῶν Αθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς εἰς ὅλα τὰ χωρία. Ημεθα ἀπηλπισμένοι ὅτε μετὰ δέκα ἡμέρας λαμβάνομεν τὴν σύντομον αὐτὴν ἐπιστολὴν ἐκ Ρώμης. Η κυρία Οὐρανία Κ... μοὶ ἐνεχείρισεν ἐπιστολὴν γράφουσαν ὡς ἑπομένως.

Σεβαστοί μου γονεῖς,

Μὴ ἀνησυχεῖτε δι' ἐμέ, ἡ τύχη μου ἔγεινεν εἶμαι καλὰ καὶ συντόμως θὰ ἐπιστρέψω εἰς Αθήνας μεγάλη κυρία. Ὅλοι οἱ λογαριασμοὶ τοῦ σπιτιοῦ εἶνε πληρωμένοι... Σᾶς ἐσωκλείω διὰ τὰς ἀνάγκας σας χίλια φράγκα, καὶ πάλιν σᾶς λέγω νὰ μὴ ἀνησυχεῖτε. Θὰ κάμω καὶ τὴν τύχην τῶν ἀδελφῶν μου.

Η θυγάτηρ σας
Χαρίκλεια

— Η ἐπιστολὴ αὕτη, ἀφ' ἑνὸς μᾶς καθησύχασεν, ἀφ' ἑτέρου μᾶς κατελύπησε, κύριε Ξένε, διότι δι' αὐτῆς ἐγένετο φανερόν, ὅτι ἡ Χαρίκλεια δὲν ἦτο νόμιμος σύζυγος, ἄλλως θὰ μᾶς τὸ ἔγραφε. Διὰ νὰ παρηγορήσω τὸν πατέρα της ἔλεγον πρὸς αὐτόν, ὅτι βεβαίως κυρία τις ὑψηλῆς περιωπῆς παρέλαβεν αὐτὴν κρύφα ἡμῶν διὰ νὰ τὴν ἐκπαιδεύσῃ καὶ ἀποκαταστήσῃ.

Παρήρχοντο οἱ μῆνες ἄνευ εἰδήσεών της. Παρῆλθον ὀκτὼ μῆνες, ἕκαστος τῶν ὁποίων ἦτον ἓν ἔτος δι' ἐμέ. Εζων εἰς προσδοκίας καὶ συγχρόνως εἰς συλλογισμοὺς καὶ σκληρὰν ἀπελπισίαν. Εκάστην νύκτα εἶχον ἓν διαφορετικὸν ὄνειρον διὰ τὴν κόρην μου καὶ τὴν ἐπαύριον μίαν τούτου διαφορετικὴν ἑρμηνείαν.

Ο σύζυγός μου ἐσκυθρώπαζεν, ἦτο μελαγχολικός, παράξενος καὶ εὐερέθιστος, οὐδενὸς τολμῶντος ἐνώπιόν του νὰ προφέρῃ τὸ ὄνομα τῆς Χαρικλείας.

Τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος μηνός, ὅτε ἀνεχώρησεν ὁ σύζυγός μου μετὰ τὸ γεῦμα διὰ τὸ ἔργον του, ἱστάμην εἰς τὴν αὐλαίαν θύραν μας ὅτε προσεγγίζει παιδίσκη καὶ μὲ ἐρωτᾷ ἐὰν εἶμαι ἡ κυρία Οὐρανία Κ... Αμα εἶπον ὅτι ἐγὼ εἶμαι, ἔθεσεν εἰς τὴν χεῖρά μου μίαν ἐπιστολήν. Απεσφράγισα αὐτήν. Ητο τὸ γράψιμον τῆς Χαρικλείας ἀλλ' ἐφαίνετο μὲ χεῖρα τρέμουσαν γεγραμμένον.

Μόνον ὅτι δὲν ἔπεσα ἀπόπληκτος ἐκ τῆς χαρᾶς καὶ ἐκπλήξεώς μου.

Ἔγραφεν οὕτω:

«Μητέρα μου, πρόφθασέ με, ἀποθνήσκω. Μὴ εἰπῆς τίποτε εἰς τὸν δυστυχῆ πατέρα ἕως νὰ μὲ ἴδῃς παρακολούθησε τὴν μικρὰν ὅπου θὰ σοῦ ἐγχειρίσῃ τὴν ἐπιστολήν μου».

Δὲν ἐπερίμενα οὐδὲ ἓν λεπτόν. Τὸ κοράσιον μὲ ὡδήγησεν εἰς τὸ Κολονάκι, εἴς τινα ἀπόστασιν μακρὰν ἀπὸ τὸ ἕτερον μέρος τῆς πλατείας ὅπου σποράδην ἐφαίνοντο νεόδμητοι οἰκίαι. Μὲ ὡδήγησεν εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα μιᾶς αὐτῶν.

(ἀκολουθεῖ)

ΑΝΟΙΚΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ

Θὰ παρακαλέσω τοὺς ἀγαπητοὺς ἀναγνώστας τῆς «Κλειοῦς» καθὼς καὶ τὸ συμπαθέστατον φίλον καὶ ποιητὴν Αλέκον Φωτιάδην νὰ μοῦ ἐπιτρέψουν νὰ κάμω μίαν μικρὰν ἐξομολόγησιν.

Η ὀλίγες αὐτὲς γραμμὲς ποῦ θὰ γράψω γιὰ τὰ ἐκδοθέντα πρό τινων ἡμερῶν ποιήματά του «Ἀνοιχτὰ Μυστικά» δὲν ἔχουν καμίαν ἀξίωσιν κριτικῆς, διότι κριτικὸς δὲν εἶμαι. Απλῶς μόνον τὴν ἐντύπωσιν ποῦ μοῦ ἔκαναν θὰ εἴπω, ἐντύπωσιν τόσο εὐχάριστον, ποῦ τὸ ὁμολογῶ ἀπὸ τώρα, ὀλίγας ἕως σήμερον ἐδοκίμασα διαβάζων καὶ παρακολουθῶν τὰ πετάγματα τῆς Νεοελληνικῆς Μούσης.

Ἂν καὶ κατὰ τὴν θεωρίαν τοῦ μεγάλου γαλάτου κριτικοῦ Ταίν, ἡ ὁποία τόσον ἐπολεμήθη ἀπὸ ἐπίσης μεγάλους ξένους καὶ Γάλλους κριτικούς, ὁ ἀληθινὸς ποιητὴς πρέπει κατ' ἐξοχὴν νὰ εἶναι ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ περιβάλλοντος τῆς ἐποχῆς του, χωρὶς νὰ προσκρούσῃ κανεὶς εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀκλόνητον ἕως σήμερον θεωρίαν, εἰμπορεῖ νὰ παραδεχθῇ ὅτι καὶ μέρος μόνον αὐτοῦ τοῦ περιβάλλοντος ἂν αἰσθάνεται, δὲν παύει ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι ποιητής, ὅταν τὸ περιβάλλον αὐτὸ πραγματικῶς ὑπάρχει.

Βεβαίως τὰ ὀλίγα μεγάλα ποιητικὰ πνεύματα ποῦ ἐγέννησεν ὁ κόσμος ὑπῆρξαν πάντοτε ἡ ἀπήχησις τῶν αἰσθημάτων ἢ τῶν παθῶν ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος πλαισιουμένης ἀπὸ τὸ ἄπειρον μεγαλεῖον τῆς φύσεως.

Υπῆρξαν ὅμως καὶ ἀρκετὰ πραγματικὰ ποιητικὰ τάλαντα τὰ ὁποῖα ᾐσθάνθησαν μέρος μόνον αὐτῆς. Μεταξὺ τῶν τελευταίων αὐτῶν μοῦ φαίνεται ὅτι ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ συγκαταριθμήσῃ καὶ τὸν ποιητὴν τῶν «Ανοιχτῶν Μυστικῶν».

Η ἐξοχή, ὁ κάμπος, τὸ δάσος, τὸ βουνὸ ἡ ρεματιά, τὸ χωριό, κτλ. εἶνε τὸ περιβάλλον τοῦ ἀγαπητοῦ μας ποιητοῦ Αλέκου Φωτιάδου. Αλλ' ἡ σημερινὴ ἐξοχή, τὸ σημερινὸ βουνό τὸ σημερινὸ χωριὸ κτλ. Θὰ μ' ἐρωτήσῃ ὅμως κανεὶς ἡ Φύσις ἀλλάζει ποτέ; Οχι τοῦ ἀπαντῶ. Η φύσις εἶναι πάντοτε ἡ ἴδια. Υπῆρξαν ὅμως μάτια, ὑπῆρξαν ψυχαί, αἱ ὁποῖαι δὲν τὴν εἶδαν, δὲν τὴν ᾐσθάνθησαν μὲ τὰ μάτια καὶ τὴν ψυχὴ τῆς ἐποχῆς των, ἀλλὰ μὲ τὰ μάτια καὶ τὴν ψυχὴν ἄλλων ἐποχῶν.

Οἱ τελευταῖοι αὐτοὶ ἂν δὲν ἀπέτυχον τελείως τοῦ σκοποῦ των, ἐσπατάλησαν ὅμως ἀδίκως μέγα μέρος τοῦ θείου φωτὸς τῆς φαντασίας καὶ τῆς ψυχῆς των, τὸ ὁποῖον χρησιμοποιούμενον ἄλλως πως, θὰ τοὺς ἀνεβίβαζε ἴσως ὑψηλοτέρα παρ' ὅ,τι αὐτοὶ προσεπάθησαν νὰ φθάσουν.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Σολωμοῦ μέχρι σήμερον, μεταξὺ τόσων ἄλλων Ἑλλήνων ποιητῶν ποῦ παρέσυρεν ὁ χρόνος, ὑπῆρξαν δυστυχῶς καὶ δύο πολὺ καλοὶ ποιηταί, ὁ Βαλαωρίτης καὶ Κρυστάλλης οἱ ὁποῖοι εἶχον πάρῃ τὸν δρόμον αὐτόν, τοῦ νὰ βλέπουν δηλ. καὶ νὰ αἰσθάνονται γύρω τὸν κόσμον καὶ τὴν φύσιν ὄχι ὅπως ὅλοι οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς των, ἀλλὰ μὲ κάποιον διαφορετικώτερον τρόπον.

Ποῖος θὰ τὸ ἀρνηθῇ ὅτι ἡ μεγάλη ἐλεγειακὴ φαντασία καὶ ψυχὴ τοῦ ποιητοῦ τῶν «Μνημοσύνων» καὶ τῆς «Κυρᾶ Φροσύνης» δὲν θὰ μᾶς ἔδιδεν ὑψηλότερα, καὶ βαθύτερα ἐλεγειακὰ ἀριστουργήματα ἂν δὲν ἐνηγκαλίζετο τόσον πολὺ τὴν φουστανέλλα καὶ τὸ καρυοφύλι;

Καὶ ποῖος δ' ν θὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἡ μουσικωτάτη, εἰδυλειακὴ λύρα, τοῦ βάρδου τῆς Θεσσαλίας, ἂν δὲν ἦτο τόσον εὐαίσθητος εἰς τὴν πνοὴν τοῦ ἀθανάτου δημοτικοῦ τραγουδιοῦ, τοῦ ὁποίου καὶ μακρυνὴ μόνο ἠχὼ ἀπέμεινε, ὅτι δὲν θὰ μᾶς συνεκίνει καὶ θὰ μᾶς ἐμάγευεν περισσότερον;

Εὐτυχῶς ὁ ποιητὴς τῶν «Ανοιχτῶν Μυστικῶν» δὲν ἐζήτησε νὰ μᾶς ἀναστήσῃ καμίαν περασμένην ἐποχὴν ὅπως τόσοι ξένοι καὶ δικοί μας ματαίως κοπιάζουν νὰ τὸ κάμουν. Καὶ τόσον ὀλιγώτερον μᾶς ἀναστήνουν τὰ πτώματα ὅσον ἡ δημιουργικὴ πνοὴ τὴν ὁποίαν ἐμφυσοῦν εἰς αὐτὰ εἶναι ἀσθενεστέρα.

Ἀπὸ τὰ ποιήματα τοῦ κ. Φωτιάδου πολὺ ὀλίγα εἶχα διαβάσῃ ἕως τώρα καὶ σᾶς βεβαιόνω ὅτι ἐτρόμαξα καὶ εἶπα μέσα μου. Νὰ κι' ἄλλος παραστρατισμένος ποιητὴς ὅταν ἐδιάβασα τὸ ἀντὶ προλόγου ποίημα τῶν «Ανοιχτῶν Μυστικῶν» τοῦ ὁποίου ὁ τρίτος στίχος λέγει:

Καὶ τὴν ἀρχαία μου ψυχὴ φυσῶ μέσ' σὲ φλογέρα

Συνῆρθα ὅμως ἀμέσως ὅταν φυλλομετρήσας καὶ ἐντρυφήσας εἰς τὸν κομψὸν τόμον τῶν ποιημάτων του, παρετήρησα ὅτι αὐτὰ εἶναι τόσον νέα, ὅσον εἶναι νέα καὶ τὰ ῥόδα τῆς ἀνοίξεως ποῦ περιμένωμε.

(Πράγματι δὲ τὸ περιβάλλον τῆς σημερινῆς ἐξοχῆς τὸ ὁποῖον μᾶς δίδει ἡ εἰκών του εἰς τὴν φαντασίαν μας, εἶναι τόσον τέλειον ποῦ νομίζει κανεὶς ὅτι καὶ τὰ χρώματα ἀκόμα βλέπει:)

Ὁ ἥλιος μέσ' ἀπ' τοὐρανοῦ τὰ γαλαζένια πλάτη
Μυριαναμένος ἔλαμψε στὴ φλογισμένη δύση.
Καὶ τὸ φεγγάρι ὁλόγεμο· σὰν τῆς νυχτιᾶς τὸ μάτι
Κρυφοκυτοῦσε ἀπ' τὸ βουνὸ τὴν ὥρα ποῦ θὰ σβύσῃ.

Ἀπὸ τὰς εὐρωπαϊκὰς μεγαλοπόλεις.

Η ΠΛΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΟΜΟΝΟΙΑΣ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ

Νομίζει ὅτι ἀκούει.. μ' ἀς μιλήσει μόνο του τὸ παρακάτω ὡραῖο τετράστιχο ποῦ κρύβει τόσα καὶ τόσα μελαγχολικὰ θρύσματα..

Μέσα στὸ δάσος ἡ νοτιὰ φυσάει μ' ἀνατριχίλα
Τὸ πάτημά μου σέρνεται στὰ κίτρινα τὰ φύλλα.
Τὰ δέντρα τὰ πονετικὰ στὸ διάβα μου θλιμένα
Τὰ φύλλα τους στὸ μέτωπο μοῦ ρίχνουν μαραμένα.

Ἡ ὅτι ἀναπνέει, αἰσθάνεται, δροσίζεται, μεθάει, περιπατεῖ πραγματικῶς μέσα στὴν ἐξοχή, ὅταν διαβάση τὸ χαριτωμένο ἐκεῖνο ποίημα στὴν «Ανοιξη» ὅπου τελειώνει μὲ τὸ γραφικώτατο αὐτὸ τετράστιχο.

Νὰ καὶ τὸ πρῶτο χελιδόνι
Τὸ βλέπω ἀπάνω ἀπ' τὸ νερὸ
Οπου πετᾶ καὶ χαμηλώνει
Καὶ τὸ χτυπᾶ μὲ τὸ φτερό

Αλλ' ἐκτὸς τῆς ζωγραφικῆς δεινότητος τοῦ ποιητοῦ, ἐκεῖνο ποῦ μαγεύει καὶ συγκινεῖ περισσότερον, εἶναι ἡ ζωὴ καὶ ἡ ὑγεία ποῦ περνᾶ κάτω ἀπὸ τὶς τέλειες πινελιές του, μαζὶ μὲ μίαν ἥρεμον θλῖψιν τῆς ψυχῆς του, ποῦ ζητεῖ ν' ἀγκαλιάση νὰ σφίξη, τὴν ὡμορφιὰν τῆς μαγευτικῆς αὐτῆς φύσεως ἡ ὁποία ἀεννάως ἀνθίζουσα καὶ φυλλορροοῦσα τοῦ διαφεύγει πάντοτε.

Εἰς μερικὰ δὲ ποιήματά του ἡ καταστροφὴ τῆς φύσεως γίνεται τόσον δραματικὴ ὅπου ξεσπάει ἡ φωνή της σὲ πολὺ ἀληθινὸ καὶ μεγάλο παράπονο. Ακούσατε μερικοὺς στίχους ἀπὸ τὸ «Γεροπλάτανο» κι' ἂν εἰμπορῆτε μὴ σπαραχθῆτε ἀπ' τὴ φωνὴ ποῦ ἀφίνει τὸ περήφανο δέντρο ὅταν ὁ ξυλοκόπος σηκώνει τὴν ἀκονισμένη ἀξίνα γιὰ νὰ τὸ χτυπήση

Οσα καλὰ κι' ἂν ἔκανα σὺ τἄχεις ξεχασμένα
Πόσες φορὲς στὸ ἡλιόκαμα σὲ χρόνια περασμένα
Καὶ σὺ κι' ὅλοι σου οἱ πρόγονοι δὲν ἤρθατ' ἀπὸ κάτω
Κι' ἐγὼ πάντα τὸν ἴσκιο μου τὸν ἄπλωσα δροσᾶτο.
Πόσες φορές... ἐπόνεσα, μὴ μὲ χτυπᾶς σταμάτα.

Εν γένει ὅταν κλείση κανεὶς τὴν συλλογὴν τῶν «Ανοιχτῶν Μυστικῶν» ξεχωρίζει ἀμέσως ἕνα ἁπλοῦν γλυκύτατον εἰδυλειακὸν ποιητήν, μὲ ξεχωριστὸ *Style* ξεχωριστὴ σφραγῖδα, ποιητὴν ποῦ καθόλου δὲν διστάζω νὰ τὸ πῶ, πῶς δὲν ἔχομε δεύτερον εἶς τὸ εἶδος του.

Ο μικρὸς χῶρος τῆς «Κλειοῦς» δὲν μοῦ ἐπιτρέπει ν' ἀπαριθμήσω μίαν πρὸς μίαν τὰς καλλονὰς τῶν ποιημάτων τοῦ κ. Φωτιάδου, τὰ ὁποῖα εὑρίσκω τὸ ἓν ὡραιότερον ἀπὸ τὸ ἄλλο.

Δύο μόνον λέξεις θὰ προσθέσω δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι εὑρίσκουν τὸν στίχον τοῦ κ. Φωτιάδου κάπως πρωτογενῆ καὶ ὄχι τόσον περίτεχνον.

Ο ποιητὴς δὲν ἔχει τὴν μανίαν νὰ λαξεύη τὸν στίχον ἢ νὰ κυνηγᾶ τὴν ῥύμαν ὅπως τόσοι καὶ τόσοι νεωτερίζοντες, εὐρωπαΐζοντες, ἢ μᾶλλον ἀεροκοπανίζοντες ποιηταί μας οἱ ὁποῖοι θεωροῦν αὐτὸ ὡς κατόρθωμα, ἂν καὶ κατὰ βάθος τὸ αἰσθάνονται ὅτι εἶναι ἀποτέλεσμα μόνον ποιητικῆς ἀδυναμίας, τὴν ὁποίαν προσπαθοῦν νὰ καλύψουν μὲ τὸ περίτεχνον τοῦ στίχου.

Ο στίχος τοῦ κ. Φωτιάδου εἶναι ἀφελής, φυσικός, καὶ ἀβίαστος διότι βγαίνει ὄχι ἀπὸ τὸν νοῦν ἀλλ' ἀπ' αὐτὴν τὴν ψυχήν του, ὅπως πρέπει νὰ βγαίνη ὁ στίχος κάθε ἀληθινοῦ καλλιτέχνου.

Γεωρ. Θ. Σημηριώτης.

ΕΝΘΥΜΙΑ

ὄπισθεν τῆς φωτογραφίας τοῦ φίλου μου Γιάγκου. Π. Γ.

—

Αχ ! σχῖσέ την, ναὶ σχῖσε τὴν εἰκόνα,
διότι θὰ πονέσης, θὰ καῆς
Οταν στοῦ βίου ἴδης τὸν χειμῶνα,
Τὴν ἄνοιξι τῆς πρώτης σου ζωῆς.

* *

Σὲ βεβαιῶ πολὺ θὰ μετανιώσης,
Καὶ δάκρυα θὰ χύσης ἀρκετά,
Οταν βαθειὰ μεσ' στὴ καρδιά σου νοιώσης,
Πῶς πλέον δὲ θὰ βρῆς τὰ νειάτ' αὐτά.

* *

Ὅταν ὁ χρόνος τ' ἄσπρα του τὰ χιόνια
εἰς τὴν ὡραία σου σωρεύση κεφαλή,
Θὰ θυμηθῆς τὰ παιδικά σου χρόνια
Καὶ θὲ νὰ κλαύσης φίλε μου πολύ !.

* *

Μά... ὄχι, ὄχι, ἄφησέ την, μὴ τὴ σχίσης
Εχε την. πάντα, πάντα, φυλαγμένη·
Θὲ νὰ σοῦ φέρνη χίλιες ἀναμνήσεις,
Παληὲς ἀγάπες, φίλοι ξεχασμένοι.

ΣΥΛΒΙΟΣ

ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΝΤΟΜΑ ΛΟΓΙΑ

—

ΥΠΝΟΣ-ΘΑΝΑΤΟΣ

Τίποτε γλυκύτερον τοῦ ὕπνου γιὰ ὅσους νυστάζουν, τίποτε πικρότερον τοῦ θανάτου γιὰ ὅσους γνωρίζουν ὅτι θὰ πεθάνουν, ἂν καὶ λέγουν πῶς εἶνε ἀδελφοί. Πολὺ διάφοροι χαρακτῆρες. Ο πρῶτος τρέφει τὰ σώματα καὶ ὁ δεύτερος τρέφεται μὲ σώματα.

Καὶ οἱ δύο ἀχόρταστοι ὁ ὕπνος ὅμως δὲν χορταίνεται, ἐν ᾧ ὁ θάνατος δὲν χορταίνει.

Εκεῖνος μᾶς βυθίζει εἰς ὄνειρα, ὁ ἄλλος μᾶς ξυπνᾷ ἀπὸ τὸ μεγάλο ὄνειρο τῆς ζωῆς.

Ο ὕπνος βασιλεύει εἰς ζωντανοὺς ἀναισθήτους, ὁ θάνατος εἰς νεκροὺς αἰσθανομένους.

Εκεῖνος λαμβάνει τὸν φόρον του κατὰ διαλείμματα οὗτος ἅπαξ διὰ παντός.

Φάγε λέγουν, πολύ, νὰ σὲ πάρη ὁ ὕπνος, μὴ τρώγης διόλου νὰ σὲ πάρη ὁ θάνατος.

Ο ὕπνος ἔχει ὁπωσδήποτε πρόγραμμα ἐπισκέψεως, ὁ θάνατος ὄχι. Εξαιρεῖται ἡ αὐτοκτονία. Τότε ποῦ πρωτοφάνηκεν ὁ θάνατος αὐτὴ ἡ μόδα δὲν εἶχε βγῆ!

Ο πρῶτος εἶνε παχύς, κοντός, μὲ πρισμένα κατακόκκινα μάτια, ὁ δεύτερος ξηρός, κατάξηρος, κοκκαλιάρης δηλαδὴ μὲ δύο τρύπες ἄδειες κάτω ἀπὸ τὸ μέτωπό του.

Αν σ' εὕρουν καὶ οἱ δύο μαζὶ καὶ μὲς στὸν ὕπνο δώση χέρι καὶ ὁ θάνατος τότε μόνον τοὺς βλέπεις πράγματι ἀδελφωμένους, κι' ἔχει μεγάλη ἡδονὴ αὐτὴ ἡ ἀπάντησις, ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ ἑνὸς σὲ παίρνει ὁ ἄλλος χωρὶς καμμιὰ μεσολάβησι. Αὐτὸ ἔδωκεν ἡ θεὰ ὡς δῶρον εἰς τοὺς καλοὺς υἱοὺς τὸν Κλέοβιν καὶ τὸν Βίτωνα. Εκοιμήθησαν καὶ δὲν ἐξύπνησαν πλέον. Τότε πιστεύω ὁ θάνατος θὰ φαίνεται ὡς τὸ γλυκύτερον ὄνειρον ποῦ μᾶς φέρνει ὁ ὕπνος.

Πέργαμος ΚΩΝΣ. Ι. ΦΡΙΛΙΓΓΟΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΧΑ·Ι·ΝΕ

ΣΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ

Μὲ τὰ γαλανά σου μάτια
μὲ κυττᾶς τόσον καιρό.
Σὲ κυττάζω ἀφηρημένος
νὰ μιλήσω δὲν μπορῶ.

Καὶ τὰ γαλανά σου μάτια
ὀνειρεύομαι συχνά.
Κῦμα γαλανῶν ὀνείρων
μοῦ γεμίζει τὴν καρδιά.

Αθῆναι. **Πέτρος Ραΐσης.**

ΛΟΓΙΑ ΣΕ ΣΤΙΧΟΥΣ

ΟΚΤΑΣΤΙΧΝ

Η πικροδάφνες πνίξανε τοῦ ποταμοῦ τὴν ἄκρη,
καὶ μὲς στὸ κλάμμα τ' ἀηδονιοῦ βουβάθηκε τὸ ρέμμα
ἴσκιοι χλωμοὶ τοῦ δειλινοῦ, στὰ φλογισμένα μάκρη
τὸ σιγανό σας φύσημα τραγουδιστὰ σκορπᾶτε.
Καὶ σὺ γαλάζια θάλασσα, στὸ ἀπάνεμο λιμάνι,
πάρε τὸν ἥλιο πῶρχεται γιὰ νὰ λουσθῆ, στεφάνι.
Βάλε καὶ σὺ τὸ γιασεμὶ ξανθή μου μαυρομμάτα
κι' ἔλα μαζὶ νὰ πάρωμε τὴν ἀνθισμένη στράτα.

Πέργαμος **Κ. Φριλίγγος.**

ΑΙ ΙΔΕΑΙ ΤΟΥ ΖΟΛΑ

Ἐξεδόθη ἐσχάτως βιβλίον περιλαμβάνον διάφορα ἀνέκδοτα τοῦ Ζολᾶ, μεταξὺ δὲ ἄλλων καὶ τὰς ἀκολούθους ἀπαντήσεις τὰς ὁποίας ὁ μέγας συγγραφεὺς ἔδωκεν εἰς ἐρωτήσεις, αἵτινες τῷ ὑπεβλήθησαν πρὸ δεκαπενταετίας, ὅτε ἦτο συνήθεια εἰς τὴν Γαλλίαν νὰ ἐρωτῶνται ὅλοι οἱ διάσημοι ἄνδρες περὶ τῶν συνηθειῶν τῆς ζωῆς των καὶ τῶν γνωμῶν, τὰς ὁποίας εἶχον μορφώσει ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων.

— Ἡ εὐχαριστοτέρα μου ἐνασχόλησις εἶνε ἡ ἐργασία.

— Ἡ μεγαλειτέρα δυστυχία θὰ ἦτο δι' ἐμὲ τὸ νὰ μείνω ἐν τῇ ἀμφιβολίᾳ.

— Προτιμῶ τοὺς συγγραφεῖς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἀποδίδουν σαφῶς ὅ,τι βλέπουν.

— Θεωρῶ ἥρωας ἐν τῇ ζωῇ ὅλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι κερδίζουν τὸν ἄρτον των.

— Μισῶ περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο τοὺς προδότας.

— Ἡ καλλιτέρα μεταρρύθμησις εἶνε κατ' ἐμὲ ἐκείνη ἡ ὁποία θὰ ἔκαμνε εὐτυχεῖς τοὺς ἀνθρώπους.

— Θὰ ἐπεθύμουν ν' ἀπέθνησκα αἰφνίδιον θάνατον.

Ὁ Ζολᾶ ὑπῆρξε τυχηρὸς ἡ τελευταία αὕτη ἐπιθυμία του ἐπραγματοποιήθη.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑΙ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

Catulle Mandés

Τραγικὸν τέλος ἔσχεν ὁ γνωστότατος Γάλλος ποιητὴς καὶ λογογράφος Κατοὺλ Μαντές, διαμελισθεὶς ἀπὸ τοὺς τροχοὺς σιδηροδρομικῆς ἁμαξοστοιχίας. Ὁ ποιητὴς ἐπέβαινε αὐτῆς μεταβαίνων εἰς Ἅγιον Γερμανὸν ἔνθα κατῴκει, ὅτε ἐξύπνησεν αἰφνιδίως καὶ νομίσας ὅτι ἔφθασε εἰς τὸν σταθμὸν ἐπήδησε προτοῦ σταματήσῃ τὸ τραῖνον. Οἱ τροχοὶ διῆλθον τοῦ σώματός του. Ὁ ἐγκέφαλός του ἐσκορπίσθη ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων του.

Αἱ διαδόσεις ὅτι διετέλει ἐν μέθῃ ἢ ὅτι ηὐτοκτόνησεν ἐλέγχονται ἀνακριβεῖς.

Ὁ Μαντὲς ἐγεννήθη εἰς Βορδὼ τῷ 1841.

Ἀβρὸς καὶ ἁρμονικώτατος, ἐνίοτε συμβολιστής, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λάτρης τοῦ κλασικισμοῦ, ἔγραψε πλεῖστα θαυμάσια ποιήματα καὶ διηγήματα. Ὡς μυθιστοριογράφος εἴλκυε, ἀλλὰ καὶ δραματικὰ ἔργα ἔγραψε μετ' ἐπιτυχίας. Πολυγράφος, τορνευτὴς τῶν φράσεων εἶχε τὴν χάριν τῆς γοητείας. Ἡ ζωή του ὡς ἰδιώτου καὶ συγγραφέως ὑπῆρξεν εὐδαίμων, ὑπὸ πάσας τὰς ἐπόψεις. Ἦτο μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας καὶ θεατρικὸς κριτικὸς τῆς «Ἐφημερίδος». Ἡ σύζυγός του ποιήτρια ἐπίσης, ἐσχάτως ἐδημοσίευσε νέον τόμον ποιημάτων, μὲ πρόλογον τοῦ συζύγου της.

Νεώτατος ἵδρυσε τὸ περιοδικὸν *Revue Fantaisistes* ἥτις ὑπῆρξε τὸ φιλολογικὸν λίκνον τῶν ἐνδοξοτέρων Γάλλων συγγραφέων. Ὑπῆρξεν ἱδρυτὴς τῆς ὁμάδος τῶν *Parnassiens*, ἣν ἱστοριογράφησεν. Ὁ «Θρῦλλος τοῦ Συγχρόνου Παρνασσοῦ» εἶνε ἀπὸ τὰ ἀπολαυστικώτερα ἔργα του. Τὸν α'. τόμον τῶν ποιημάτων του ἐδημοσίευσεν εἰς ἡλικίαν 21 ἔτους, ἐπηνέθη δὲ ὑπὸ τοῦ αὐστηροτέρου κριτικοῦ *Sainte Beuve*. Τὰ περισσότερα ἔργα του εἶνε σκανδαλώδη, πλειστάκις δὲ κατεδικάσθη εἰς φυλάκισιν καὶ πρόστιμον ἐπὶ προσβολῇ τῆς δημοσίας αἰδοῦς.

Ἦτο ὡραῖος τὴν μορφήν, ἀλλ' ἡ καλλονή του ἦτο μᾶλλον γυνακιώδης. Ἐνυμφεύθη εἰς πρῶτον γάμον μὲ τὴν κόρην τοῦ Θεοφίλου Γωτιέ, τὴν διεζεύχθη καὶ ἐνυμφεύθη μὲ μίαν ὡραιοτάτην εὔθυμον χήραν ἀπὸ τῆς ὁποίας καὶ πάλιν ἐχωρίσθη, συνηντᾶτο ὅμως φιλικῶς μαζῆ της εἰς τὰς αἰθούσας καὶ τὰ κοσμικὰ κέντρα.

Ἀπό τινος ἠσχολεῖτο εἰς τὴν συγγραφὴν ἑνὸς ἱστορικοῦ δράματος οὗ ἡ ὑπόθεσις περιεστρέφετο εἰς τὴν διαμονὴν τοῦ Μεγ. Ναπολέοντος εἰς Ἐλβαν.

Σκιαγραφία τοῦ ἐπιφανοῦς Ἄγγλου φιλοσόφου Βάκωνος.— Ὁ Βάκων ἐξ ἐπιφανοῦς μὲν γένους καταγόμενος, γεννηθεὶς δὲ τῷ 1204 ἐν τῇ κομητείᾳ τῆς Σομερσέτης ἐμαθήτευσεν εἰς τὴν διάσημον Ἀκαδημίαν τῆς Ὀξφόρδης εἶτα εἰς τὴν τῶν Παρισίων· ἐπανκκάμψας ἐν ἔτει 1240 εἰς τὴν Ἀγγλίαν κατετάχθη εἰς τὸ τάγμα τῶν Φραγκισκανῶν καὶ κατώκησεν εἰς Ὀξφόρδην ἔνθα ἐδίδασκε μετὰ ἀλματικῆς προόδου ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τὰς θετικὰς ἐπιστήμας συντελέσας οὕτως μεγάλως εἰς τὴν πρόοδον τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν. Ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῆς Ὀξφόρδης ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς θεολογίας. Ὁ Βάκων, τὸ ἄνθος, οὕτως εἰπεῖν, τῆς Ἀγγλικῆς φιλολογίας, βοηθούμενος ὑπὸ διαυγοῦς πνεύματος ἐπεδόθη εἰς τὴν ἔρευναν τῶν μυστηρίων τῆς φύσεως ποιήσας λαμπρὰς ἀνακαλύψεις αἵτινες διήγειρον τὸν θαυμασμὸν ἁπάντων τῶν ἐπὶ σοφίᾳ διακρινομένων. Τὰ συγγράμματα τοῦ μεγαλοφυοῦς τούτου ἀνδρὸς τὰ πραγματευόμενα περὶ ἀξιολόγων φιλοσοφικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν διατριβῶν εἰσὶν ἀναντιρρήτως δείγματα τῶν ὑψηλοτέρων πτήσεων τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας. Ὁ ἔξοχος οὗτος φιλόσοφος, ὁ ἀναμορφώσας τὴν Ἀριστοτελικὴν φιλοσοφίαν ὑπάγεται εἰς τὴν περικλεῆ χορείαν τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Σενέκα, τοῦ Ὁμήρου, τοῦ Βιργιλίου, οὐ χρήζει δὲ πολλῶν ἐγκωμίων διότι τὰ ἔργα αὐτοῦ πλέκουσι τὰ ἔκυτοῦ ἐγκώμια.

Ἐρρῖκος Ρίκκης

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Εἰς πρόσφατον δημοσίαν πώλησιν ἐν Βερολίνῳ ἐπωλήθη πίναξ τοῦ Ραφαήλου παριστῶν τὴν Θεοτόκον μετὰ τοῦ Ἰησοῦ παιδίου, ἀντὶ 250 χιλ. μάρκων ὑπό τινος Ἄγγλου. Ὁ πίναξ οὗτος ἀνῆκεν εἰς τὴν στοὰν τοῦ καρδιναλίου *Fesch*, θείου τοῦ Ναπολέοντος Α'.

*
* *

Ἡ ἐν Μονάχῳ συμπληροῦσα τὰς καλλιτεχνικὰς σπουδάς της δεσποινὶς Σοφία Λασκαρίδου, ἧς τὴν εἰκόνα καὶ σκιαγραφίαν ἐδημοσιεύσαμεν εἰς τὸ φύλλον μας τῆς 15 Ἰανουρίου, ἀφοῦ ἐμαθήτευσε παρὰ τῷ ἐξόχῳ τοπειογράφῳ κ. *von Hayck*, ἤδη ἐργάζεται παρὰ τῷ διασήμῳ προσωπογράφῳ *W. Thor*.

Ἡ δεσποινὶς Σοφία Λασκαρίδου ἐξέθηκεν εἰς τὴν ἐν Μονάχῳ Καλλιτεχνικὴν ἔκθεσιν (*Kunstverein*) τοπεῖα, διὰ τὰ ὁποῖα οἱ τεχνοκρῖται τοῦ Μονάχου ἐξεφράσθησαν εὐμενῶς. Ἡ Ἐφημερὶς «Τελευταῖαι Εἰδήσεις» τοῦ Μονάχου ἐκθέτουσα τὰς κρίσεις αὐτῆς περὶ τῶν ἔργων τῆς Δίδος Λασκαρίδου, γράφει μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς:

«Τὰ τοπεῖα τῆς Ἑλληνίδος ζωγράφου Δος Σοφίας Λασκαρίδου, δύνανται νὰ κατκλεχθῶσι μεταξὺ τῶν μᾶλλον διακρινομένων ἔργων τῆς ἑβδομάδος ταύτης. Εἶνε ἰδίως ἄξια προσοχῆς δι' ἣν προξενοῦσιν ἐντύπωσιν δροσερότητος καὶ διαυγείας, οἱ χρωματισμοὶ εἶνε φαιδροὶ καὶ λεπτοί, τὸ δὲ σύνολον αὐτῶν ἐμφαίνει βαθεῖαν παρατήρησιν καὶ ἰδιάζουσαν ἀντίληψιν τῆς φύσεως».

Εἶνε δυσκολώτατον, ὡς γνωστόν, νὰ ἐκθέσῃ τις εἰς τὴν ἔκθεσιν αὐτήν. Ἕνεκα δὲ τῆς πληθώρας τῶν ἔργων—ἀνελθόντων ἐφέτος εἰς 4,000—τὰ ἔργα ἑκάστου καλλιτέχνου ἀλλάσσουν καθ' ἑβδομάδα. Ἐξαιρετικῶς τὰ ἔργα τῆς Δος Λασκαρίδου ἐκρατήθησαν ἐπὶ δύο ἑβδομάδας, ἐξετέθησαν δὲ ἕνδεκα ἔργα της, ἑπτὰ Ἑλληνικὰ τοπεῖα καὶ τέσσαρα Γερμανικὰ ἐκ τοῦ χωρίου *Dachau* ληφθέντα: τὸ Ποτάμι, Φαιὰ ἁρμονία, Τελευταῖαι ἡμέραι θέρους καὶ Μελαγχολικὴ ἡμέρα.

*
* *

Συνέστη ἐν Ἀθήναις Ἑταιρεία μὲ κεφάλαιον 300,000 δρ. πρὸς ἔκδοσιν ἐπιστημονικῶν, φιλολογικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν συγγραμμάτων. Οἱ ἱδρυταὶ τῆς Ἑταιρείας ταύτης εἶνε περὶ τοὺς 20, μεταξὺ τῶν ὁποίων οἱ κ. κ. Στρέϊτ, Λάμπρος καὶ Ἀποστολίδης καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, Καμπούρογλους ἔφορος τῆς Βιβλιοθήκης, Ἡλιόπουλος καὶ Νικολαΐδης τραπεζῖται, Νεγρεπόντης, Α. Ζαΐμης καὶ Μπέκ, οἵτινες καὶ ἀποτελοῦν τὸ συμβούλιον τῆς νέας Ἑταιρείας.

*
* *

Εἰς τὴν ἐπὶ τῆς Πέμπτης Λεωφόρου ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ πινακοθήκην *Oehme's Gallery* Ἀριθ. 320 *Fifih Avenue*, ἐκτίθενται τὰ ἔργα τῆς Ἑλληνίδος ζωγράφου κυρίας *William J. Stillman*, χήρας τοῦ γνωστοῦ δημοσιογράφου, θυγατρὸς τοῦ ἄλλοτε ἐν Λονδίνῳ μεγαλεμπόρου Σπάρταλη. Ἡ κυρία *Stillman* ὅτε ἦτο ἀκόμη δεσποινὶς διεκρίθη ἐπὶ τῇ μεγάλῃ αὐτῆς ἐπιτυχίᾳ εἰς τὴν ζωγραφικήν, τὰ δὲ ἔργα της εἵλκυσαν πρὸ ἐτῶν τὴν προσοχὴν εἰς ἐκθέσεις ἐν Λονδίνῳ, καὶ κατετάχθησαν μεταξὺ τῶν ἀρίστων ἰδίᾳ αἱ ὑδατογραφίαι της, διὰ τὰς ὁποίας καὶ τὸ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ἔγκριτον περιοδικὸν *Century* ἔγραψεν ὅτι αἱ εἰκόνες της ἦσαν «πλουσιαι καὶ πισταὶ εἰς ἐναρμόνιον χρωματισμὸν θαυμασίας ζωγραφικῆς τέχνης». Αἱ ὑδατογραφίαι τῆς κυρίας *Stillman* παριστῶσι κήπους καὶ ἐξοχικὰ ἀρχαῖα μέγαρα Ἀγγλων εὐπατριδῶν ὡς καὶ τοπεῖα Ἰταλικά, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶνε εἰκὼν παριστῶσα ἀγρικήπιον ἐν Τοσκάνῃ πλησίον τοῦ χωρίου *Fontalerta*, τὸ ὁποῖον ἐνθυμίζει τὸν Βοκάκιον, ὡς ἄλλη εἰκὼν παριστῶσα σκηνὴν παρὰ τὰ ὕδατα τοῦ *Vaueluse* μᾶς ἐνθυμίζει τὴν Λάουραν τοῦ Πετράρχου. Ἡ τελευταία αὕτη εἰκὼν εἶνε ἐξαισίας τέχνης, ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἄλλαι ἐξ ἴσου ὡραῖαι καὶ καλλιτεχνικώτατα. Ἡ δεσποινὶς Σπάρταλη εἶχε σπουδάσει ὑπὸ τὸν μέγαν Ἀγγλον ζωγράφον *Maddox Broun*, διεκρίθη δὲ πολλάκις εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ ἑτέρου Ἀκαδημαικοῦ καὶ διαπρεποῦς Ἀγγλου ζωγράφου *Sir Edward Burne-Jones*, καὶ ἦτο φίλη τοῦ *Dante Rossett* καὶ πολλῶν ἄλλων Ἀγγλων ποιητῶν.

Μεταξὺ τῶν διακριθεισῶν Ἑλληνίδων ζωγράφων ἀναφέρουν αἱ Ἀμερικανικαὶ ἐφημερίδες ἐκτὸς τῆς κ. *Stillman* τὴν δεσποινίδα Γενναδίου, ἀδελφὴν τοῦ ἐν Λονδίνῳ ἄλλοτε πρέσβεως τῆς Ἑλλάδος, τὴν κυρίαν Θάλειαν Καραβία τὸ γένος Φλωρᾶ, τὴν κ. Γιαλλινᾶ τὸ γένος Τοπάλη, τὴν δεσποινίδα Λασκαρίδου, τὴν κυρίαν Παπαδοπούλου τὸ γένος Μελᾶ, καί τινας ἄλλας τῶν ὁποίων τὰ ἔργα πολλάκις ἐβραβεύθησαν εἰς διαφόρους ἐκθέσεις. Ἐν τῇ ὑδατογραφίᾳ ὅμως ἡ κ. Στίλμαν εἶνε ἐφάμιλλος τῆς δεσποινίδος Γενναδίου, ἥτις ἐβραβεύθη διὰ χρυσοῦ μεταλλίου ἐν τῇ Ἐκθέσει τῶν Παρισίων.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Πρό τινος ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ κ. Γρηγ. Βερναδράκη, καθηγητοῦ τῶν Ἑλλ. γραμμάτων ἐν τῷ Ἐθν. Πανεπιστημίῳ, λεξικὸν ἑρμηνευτικὸν τῶν ἐνδοξωτάτων Ἑλλήνων συγγραφέων καὶ ποιητῶν. Ὁ κ. Βερναρδάκης συνεκέντρωσε πολυετῆ ἐργασίαν μὲ σπανίαν ἐπιμέλειαν, εἰς ἕνα τόμον ὀγκωδέστατον ἀληθινὸν μνημεῖον ἐξόχου κριτικῆς ἐρεύνης. Τὸ λεξικὸν τοῦ κ. Βερναρδάκη εἶνε ὄντως θησαυρὸς τῆς Ἑλλ. γλώσσης, καὶ τιμᾷ τὰ Ἑλλ. γράμματα τὰ ὁποῖα ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν ἓν σοφὸν βιβλίον, ἕνα πανδέκτην ἀπαράμιλλον τοῦ πνευματικοῦ πλούτου τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς φιλολογίας.

**
*

Ἡ Δεσποινὶς Ἑλένη Σβορώνου, ἡ γνωστὴ καλλικέλαδος ποιήτρια τῆς ἐρατεινῆς Σάμου, ἐξέδωκε καὶ φέτος τὸ ἡμερολόγιον αὐτῆς χρυσόδετον μὲ πλοῦτον ὕλης ἐκλεκτῆς καὶ εἰκόνων ἐπικαίρων. Περὶ τοῦ ἡμερολογίου τῆς ποιητρίας ταύτης κρίνομεν περιττὸν νὰ κάμωμεν εὐρὺν λόγον διότι εἶνε τόσον γνωστὴ καὶ χαίρει τόσης δημοτικότητος παρ' ἡμῖν, ὥστε νὰ καταντᾷ περιττὸς πᾶς ἔπαινος. Αρ-

κεῖ νὰ εἴπωμεν ὅτι συνεργάται τοῦ ἡμερολογίου της εἶνε αἱ ἐκ τῶν γνωστοτέρων λογίων τοῦ Πανελληνίου. Ἑκαστος τόμος τιμᾶται ἀντὶ τριῶν τετάρτων τοῦ μεζητίου καὶ εὑρίσκεται παρ' ἡμῖν.

* *
*

Σεράπιον. Μηνιαῖον ὄργανον τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὁμωνύμου ἑταιρείας πρὸς προστασίαν τῶν Ἑλλ. γραμμάτων. Πρόγραμμα: ἐλευθερία ἰδεῶν καὶ γλώσσης, πρωτοτυπία καὶ ὡραιότης, ὕλη καθαρῶς λογοτεχνική. Τὸ α' τεῦχος δικαιοῦ τὸ πρόγραμμα τοῦτο· μὲ πολλὴν φιλοκαλίαν εἶνε τυπωμένον, μὲ μίαν καλλιτεχνικὴν εἰκόνα τοῦ ζωγράφου Ν. Νικολαΐδου καὶ ὡραῖον ἐξώφυλλον. Συνεργάται πρώτην φορὰν ἐμφανιζόμενοι,

*
* *

Τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ χριστιανικοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὑπὸ Π. Καρολίδου. Περιεκτικὴ γραμματολογία ἀπὸ τοῦ Γ'. μ. Χ. αἰῶνος μέχρι τῆς σήμερον.

*
* *

Ὑπὸ τὸν τίτλον «Δημώδεις Πραγματεῖαι» ἐξέδωκε ὁ Βυζαντινολόγος κ. Κρουμβάχερ τομίδιον περιέχον διαλέξεις αὐτοῦ καὶ διατριβὰς ἀναφερομένας εἰς ἱστορικά, γλωσσικά, καλλογικὰ θέματα τοῦ εὐρυτάτου κύκλου τῶν βυζαντινῶν σπουδῶν. Τινὲς ἐξ αὐτῶν ἀναφέρονται καὶ εἰς τὴν πνευματικὴν ἱστορίαν τῆς νέας Ἑλλάδος, ὁποῖαι εἶνεαί περὶ τοῦ Λουκῆ Λάρα τοῦ Βικέλα, περὶ τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς τῆς Σμύρνης, περὶ τοῦ Διονυσίου Θερειανοῦ περὶ τῶν ἐν τῇ σημερινῇ Ἰταλίᾳ Ἑλλήνων.

Ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ ζωή μου» ἐκδίδονται λίαν προσεχῶς τὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ ἀειμνήστου Δ. Βικέλα, Προέδρου τοῦ Συλλόγου τῶν Ὠφελίμων Βιβλίων. Ἡ ἔκδοσις θὰ γίνῃ δαπάναις τοῦ Συλλόγου καλλιτεχνικωτάτη, περιλαμβάνει δὲ καὶ πολλὰ ἱστορικὰ ζητήματα ἐνδιαφέροντα.

*
* *

Ὁ ἐκδοτικὸς οἶκος Τρέβες τοῦ Μιλάνου ἀνέλαβε τὴν δημοσίευσιν τῶν ἀνεκδότων ἔργων τοῦ Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίτση. Μέχρι τοῦδε ἐξεδόθησαν δύο τόμοι ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἷς φέρει τὸν τίτλον «Νέα εἰκόνες», ὁ δεύτερος «Νέα διηγήματα καὶ σχεδιάσματα», προσεχῶς δὲ θέλει ἐκδοθῇ καὶ ὁ τρίτος καὶ τελευταῖος, ὅστις θὰ φέρῃ τὸν τίτλον «Τελευταῖαι σελίδες».

Η ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΜΑΣ ΣΥΖΗΤΗΣΙΣ

Τὸ ἔγκριτον δημοσιογραφικὸν ὄργανον τῆς πόλεώς μας ἡ «Πρόοδος» ἐδημοσίευσεν εἰς δύο συνεχῆ αὐτοῦ φύλλα ἐνδιαφέρουσαν μελέτην τοῦ κ. Β. Ν. Πασχάλη ἀναφορικῶς μὲ τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα τῆς «Κλειοῦς» περὶ Τολστόη. Τὴν μελέτην ταύτην μετ' ἄλλων ὁμοῦ ἕνεκα ἐλλείψεως χώρου θὰ ἀναδημοσιεύσωμεν εἰς τὸ προσεχὲς ἡμῶν φύλλον χάριν τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν οἱ ὁποῖοι μὲ τόσον ἐνδιαφέρον ἔχουν ἐντρυφήσει εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν σχετικῶν ἄρθρων τῶν κυρίων Στ. Πιττακῆ, Σίμ. Κατακουζηνοῦ καὶ Ἀναστ. Ζάκα.

Κον Κ. Μ. Μαγνησίαν. Ποιημά σας «Πακτωλὸς» ἐλήφθη. Δημοσιευθήσεται εἰς τὸ προσεχές. — Κον Α. Σ. Τσανταρλῆ. Ἐνεγράψαμεν τὸν κ. Ν. Α. Π. καὶ εὐχαριστοῦμεν. Φύλλα στέλλονται τακτικῶς. Ἰδιαιτέρως γράφομεν διὰ τὰ ἡμερολόγια Σκόκου καὶ Σδορώνου. — Κον Γ. Π. Α. ἐνταῦθα. Πεζογράφημά σας «Στὴν Τύχη μου» δὲν ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς. — Κον Α. Δ. Κ. Αθήνας. Καὶ τὸ τρίτον φυλλάδιον σᾶς ἐστάλη ὁμοῦ μὲ τὸ τέταρτον. — Διὰ Ε. Σ. Σάμον. Σᾶς γράφομεν ἰδιαιτέρως. — Κον Δ. Ι. Κ. Αθήνας. Συνεννοηθῆτε μετὰ τοῦ κ. Α. Μ.—

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. — Ὁ Βαραββᾶς, Τάκη Σίμου. — Ὁ ὕπνος τῆς ξενητειᾶς, Γ. Θ. Σημηριώτη. — Secum Sola, μετάφρ. Θ. Εξάρχου. — Ἡ Αθῳότης ἐκ τῆς πραγματικότητος (συνέχεια) Στεφάνου Ξένου. — Ἀνοιχτὰ Μυστικά, Γ. Θ. Σημηριώτη. — Ἐνθύμια, Συλβίου. — Ὕπνος — Θάνατος, Κ. Φριλίγγου. — Στὰ μάτια της (Χαΐνε), Πέτρου Ραΐση. — Ὀκτάστιχον, Κ. Φριλίγγου. — Αἱ ἰδέαι τοῦ Ζολᾶ. — Ποικίλα, Φιλολογικαὶ πινακίδες, Γράμματα καὶ Τέχναι, Νέαι ἐκδόσεις κλπ. — Μικρὰ ἀλληλογραφία.

Εἰκόνες: Τὸ Γαστοῦρι τῆς Κερκύρας, Τὰ ἀνάκτορα τοῦ Κρεμλίνου ἐν Μόσχα, Ἡ Πλατεία τῆς Ὁμονοίας ἐν Παρισίοις.

Ἐκδόται καὶ διευθυνταί: **Γ. Λαζίδης, Τάκης Σίμος, Ι. Τζουκαρίδης.**

Διεύθυνσις: Τυπογραφεῖον ἡ «Μέλισσα» Ὁδὸς Παναγίου Τάφου, κάτωθεν τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν.—ΣΜΥΡΝΗ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Η "ΜΕΛΙΣΣΑ,,

ΓΕΩΡΓ. ΛΑΖΙΔΟΥ

ΚΑΙ

ΙΩΑΝΝ. ΤΣΟΥΚΑΡΙΔΟΥ

ΔΙΟΔΟΣ ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ

Κάτωθεν τῆς Τραπέζης Αθηνῶν

ΣΜΥΡΝΗ

Εν αὐτῷ ἐκτελοῦνται παντὸς εἴδους τυπογαφικαὶ ἐργασίαι, μετὰ μεγίστης ταχύτητος καὶ φιλοκαλίας.

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ

ΦΑΚΕΛΛΩΝ, ΕΠΙΣΤΟΛΟΚΕΦΑΛΙΔΩΝ, ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

ΚΑΤΑΣΤΙΧΩΝ, ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΩΝ,

ΑΓΓΕΛΤΗΡΙΩΝ ΓΑΜΩΝ, ΚΗΔΕΙΩΝ ΚΑΙ ΒΑΠΤΙΣΕΩΝ

ΔΙΠΛΟΤΥΠΩΝ, ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

ΤΑ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΡΙΑ

Εκτυποῦνται στιγμιαίως καὶ Καλλιτεχνικώτατα

ΤΙΜΑΙ ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΤΙΚΑΙ